

Θ Α Λ Ε Ι Α

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΦΥΛΟΥ.

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

ΥΠΟ

ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ.

« Οσοις (ἔθνεσι) τὰ κατὰ γυναικῆς φαῦλα, κατὰ τὸ ἥμισυ οὐκ εὐδαιμονοῦσιν·
 » αἱ μὲν γὰρ γυναικῆς ἥμισυ μέρος τῶν ἐλευθέρων. » (Ἄριστοτέλης.)

ΕΡΩΣ ΖΗΛΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑ.

Ἐν τινι τῶν προηγουμένων ἡμῶν φυλλαδίων, ὑπεσχέθημεν πρὸς τὰς φιλοκάλους ἀναγνώστριάς ἡμῶν, νὰ γράψωμεν περὶ τῶν δύο αἰσθημάτων τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας, τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς φιλίας, ἐφ' ὧν στηρίζεται πᾶσα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἡ εὐδαιμονία, καὶ τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας ὁ μέγας καὶ μυστηριώδης σύνδεσμος.

Ο ΕΡΩΣ.

Τίς θέλει ποτὲ τολμήσει νὰ εἴπῃ, ὅτι δύναται νὰ συλλάβῃ δεόντως, καὶ ἐξεικονίσῃ πιστῶς, τὴν φύσιν καὶ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ὑπερτάτου τούτου θεοῦ, οὗ τὸ κράτος καὶ ἡ πανίσχυρος δύναμις ἀοράτως, ἀλλὰ πανσθενῶς, κυβερνᾷ καὶ κυβερνήσει μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων, τὸ φυσικὸν καὶ ἠθικὸν τοῦτο σύμπαν; Ὅποσα περὶ τοῦ Πρωτεύως τούτου θεοῦ δὲν ἐγράφησαν καὶ ἐλέχθησαν, παρὰ τῶν εὐλογησάντων καὶ καταρασαμένων ἐναλλάξ τὰ χρυσὰ αὐτοῦ καὶ μολύβδινα βέλη; Ὅποσα τὰχα δὲν θέλουσι γραφῆ καὶ εἰς τὸ μέλλον περὶ τοῦ παντοδυνάμου ἐκείνου καὶ προσφιλεστάτου

τῆς καρδίας δυνάστου, οὗ τὴν φύσιν ἤδη ἐξήντησεν ἡ ἐνθουσιώδης καὶ φλογερὰ καρδία τοῦ Πλάτωνος, ἀνακηρύξαντος αὐτὸν θεόν, «ὅς ἡμᾶς ἀλλοτριότητος μὲν κενοῖ, οἰκειότητος δὲ πληροῖ, πραότητα μὲν πορίζων, ἀγριότητα δὲ ἐξορίζων, φιλόδωρος εὐμενείας, ἄδωρος δυσμενείας, ἴλεως ἀγαθοῖς, θεατὸς σοφοῖς, ἀγαστὸς θεοῖς, ζηλωτὸς ἀμοίροις, κτητὸς εὐμοίροις· τρυφῆς, ἀβρότητας, χλιδῆς, χαρίτων, ἡμέρου, πόθου, πατῆρ' ἐπιμελῆς ἀγαθῶν, ἀμελῆς κακῶν· ἐν πόνῳ, ἐν φόβῳ, ἐν λόγῳ κυβερνήτης, ἐπιβάτης παραστάτης, τε καὶ σωτῆρ ἄριστος, ξυμπάντων τε θεῶν καὶ ἀνθρώπων κόσμος, ἡγεμὼν κάλλιστος καὶ ἄριστος!» Τοιαύτη ἡ Πλατωνικὴ τοῦ ἔρωτος περιγραφή καὶ παράστασις. Ὅποια ὅμως διαφορὰ μεταξὺ τοῦ Πλατωνικοῦ τούτου ἔρωτος καὶ τοῦ πάθους τῆς ψυχῆς, ὃ ἔχει ὑπ' ὄψιν ἰδίως ὁ Πλούταρχος, ὅστις καὶ οὗτος περιγράφει αὐτὸ ὡς ἀριστοτέλης. Ὁ Πλούταρχος ἐξετάζων τὰς ὅλως ἀντιθέτους πολλάκις ὄψεις καὶ φάσεις, δι' ὧν ἐκδηλοῦται τὸ αἶσθημα τοῦτο, ἀποκαλεῖ τὸν ἔρωτα « αἶνιγμα Σφιγγὸς δυσεῦρετον καὶ δύσλυτον, εἰ

βούλοιτό τις προτείνειν, τί μίσει καὶ φιλεῖ, τί φεύγει καὶ διώκει, καὶ ἀπειλεῖ καὶ ἰκετεύει, τί ὀργίζεται καὶ ἐλεεῖ. Τῆς μὲν γὰρ Σφιγγὸς τὸ αἰνίγμα τὰ πλεῖστα καὶ πεπλασμένα ἔχει· τὰ δὲ τῶν ἐρώντων πάθη ἀληθῆ' στέργουσιν ἐχθραίνουσι· τὸν αὐτὸν ποθοῦσιν ἀπόντα, τρέμουσι παρόντα· κολακεύουσι, λαιδοροῦσι, προαποθνήσκουσι, φονεύουσιν, εὐχονται μὴ φιλεῖν καὶ παύσασθαι φιλοῦντες οὐ θέλουσι· σωφρονίζουσι καὶ πυρῶσι· παιδεύουσι καὶ διαφθείρουσιν· ἀρχεῖν θέλουσι καὶ δουλεύειν ὑπομένουσιν!» Ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἡ περιγραφή τῶν διαφορῶν τούτων τοῦ ἔρωτος ὄψεων, εἶναι ἀληθῶς ἀριστοῦργημα.

Ἐν τῇ εὐρυτάτῃ σημασίᾳ, ὁ ἔρως εἶναι τὸ ἀκαταμάχητον ἐκεῖνο θέλημα, τὸ ἐλκύνον πάντα τὰ ὄντα, ἡ μυστηριώδης ἐκείνη συγγένεια, ἣτις συνδέει αὐτὰ, ὁ οὐράνιος ἐκεῖνος σπινθὴρ, ὅστις τὰ διαιωνίζει. Κατὰ τὴν ἔννοιαν ἄρα ταύτην τὸ πᾶν ἐν τῇ δημιουργίᾳ εἶναι ἔρως. Ἐξεταζόμενος δὲ ὑπὸ τὴν ἠθικὴν ἔποψιν, ἔρως εἶναι ἡ τάσις καὶ ἡ κλίσις τῆς ψυχῆς πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀληθές, ἀγαθόν, καὶ ὡραῖον. Ὑπὸ τὴν θρησκευτικὴν ἔποψιν, ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη, καὶ ἀγάπη εἶναι ἄπας ὁ νόμος του.

Ἐκ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ παράγεται, κατὰ τὴν χριστιανικὴν περὶ ἀγάπης θεωρίαν, ὁ ἀρμονικὸς νόμος τῆς ἀνθρωπίνης ἀγάπης, περιλαμβανούσης διαδοχικῶς τὴν οἰκογένειαν, τὴν πατρίδα, καὶ τὴν ἀνθρωπότητα, τὴν μεγάλην ταύτην οἰκογένειαν, ἣτις πατέρα ἔχει τὸν Θεὸν πατρίδα δὲ τὸν κόσμον.

Ἀφίνουσαι ὅμως νῦν κατὰ μέρος τὰ διάφορα ταῦτα αἰσθήματα, ἐξετάσωμεν ἰδίως τὸν κυρίως καλούμενον ἔρωτα, ἦτοι τὴν ἀγάπην τῶν φύλων.

Ὁ ἀρχικὸς τοῦ ἔρωτος λόγος κεῖται ἀναντιρρήτως ἐν τῷ μυστηριώδει λόγῳ αὐτῆς τῆς δημιουργίας, καὶ τῆς ἀθανασίας τοῦ εἶδους τῆς ἀνθρωπότητος. Γεννᾶται δὲ ἐν τῷ πεπολιτισμένῳ ἀνθρώπῳ ἐκ διαφορῶν αἰτιῶν. Πρώτη εἶναι ἡ μυστηριώδης ἐκείνη συμπάθεια, ἡ συγγέ-

νεια καὶ ἡ ἀρμονία, ἡ γεννωμένη μεταξὺ δύο ἀτόμων διαφοροῦ φύλου, ἀντιθέτου φύσεως καὶ χαρακτηρισ, ἅτινα ἀνορμητικῶς τείνουσιν εἰς τὴν ἔνωσιν, ὅπως συγκερασθῶσι καὶ συμπληρωθῶσι. Τὸ κάλλος, ἡ χάρις, αἱ ἠθικαὶ ιδιότητες, εἶναι κατόπιν τὰ πρῶτα κέντρα τοῦ ἔρωτος, ὃν ἐν τῇ κοινωνίᾳ αὐξάνουσι καὶ πολλάκις γεννώσι τὰ πλεονεκτήματα τῆς τύχης, τῆς δόξης καὶ τῆς κοινωνικῆς θέσεως. Ἡ ἰδιοσυγκρασία, τὸ φύλον, ἡ ἡλικία, τὸ κλίμα, τὸ ἐπάγγελμα καὶ αἱ ἑξέεις, εἶναι ἐπίσης τοσαῦται προκαταρκτικαὶ αἰτίαι, μεγίστην ἔχουσαι ἐπιρροὴν εἰς τὴν γέννησιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ πάθους, ὃ ἐνταῦθα ἐπασχολεῖ ἡμᾶς. Αἱ καθαρῶς αἰματώδεις κράσεις καὶ αἱ αἰματώδεις χολερικαὶ, εἶναι ἀναντιρρήτως αἱ μᾶλλον ἐπιρροεῖς εἰς τὸν ἔρωτα. Κατὰ δεύτερον δὲ λόγον ἔρχονται οἱ ἄνθρωποι, παρ' οἷς τὸ νευρικὸν σύστημα ἐπικρατεῖ. Μᾶλλον τοῦ ἀνδρὸς εὐαίσθητος οὔσα καὶ συμπαθητικὴ ἡ γυνή, εἶναι δι' αὐτὸ τοῦτο καὶ μᾶλλον ἐπιρροεπὴς εἰς τὸν ἔρωτα. Ἡρώτων ποτὲ πνευματώδη τινὰ γυναῖκα, τί ἐστὶν ἔρως; αὕτη δὲ ἀπεκρίθη. «Διὰ μὲν τὸν ἄνδρα ὁ ἔρως εἶναι ἀνησυχία, διὰ δὲ τὴν γυναῖκα αὐτὴ ἡ ὑπαρξίς.» Τούτου ἔνεκεν, εἰς μὲν τὴν γυναῖκα ὁ ἔρως δίδει πνεῦμα, οὐ τυχὸν στερεῖται, ἀπὸ δὲ τὸν ἄνδρα ἀφαιρεῖ καὶ τὸ ἦδη ἐν αὐτῷ ὑπάρχον. Ἐξ ὅλων τῶν ἡλικιῶν τοῦ βίου ἡ νεότης, τὸ ἔαρ τοῦτο τῆς ζωῆς, εἶναι βεβαίως, ἡ πρὸς τὸ πάθος τοῦτο προσφευστέρα· ὅταν ὅμως ὁ ἔρως ἀναπτυχθῆ εἰς ἡλικίαν ὠριμότεραν, εἶναι συνήθως σφοδρότερος καὶ ζωηρότερος. Ὑπάρχουσι χῶραι, ἐν αἷς ὁ ἔρως βασιλεύει κατὰ προτίμησιν. Τοιαῦται δὲ εἶναι ἐν γένει ἐκεῖναι, ὅπου ἡ φύσις εἶναι πλουσιωτέρα, ὡραιωτέρα, καὶ χαριεσττέρα.

Ὁ Ἕλληνας, ὁ Ἰταλὸς, καὶ ὁ Ἰσπανὸς, γεννῶνται ἐρωτόληπτοι, ὡς ὁ Ἀσιανὸς γεννᾶται ζηλότυπος.

Πάντες ἐν γένει ἀναμφιβόλως, οἰασθήποτε τάξεως καὶ ἐπιτηδεύματος, εἶναι ἱκανοὶ νὰ αἰσθανθῶσι τὸ πάθος τοῦτο μεθ' ὅλων αὐτοῦ τῶν ἀναποδράστων περιπετειῶν· κατ' ἐξοχὴν ὅμως

ἐκεῖνοι, ὧν αἱ ἐργασίαι αὐταὶ ἀπαιτοῦσι φαντασίαν ζωηράν καὶ φλογεράν· ὅθεν οἱ ποιηταὶ καὶ οἱ καλλιτέχναι εἶναι πλέον ἐπιβόρειοι εἰς τὸν ἔρωτα, ἢ οἱ σοφοὶ καὶ πολὺ ὀλιγώτερον οἱ μαθηματικοί. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἔρωσ εἶναι κυρίως ἡ συνήθης ἀσθένεια τῶν τρυφερῶν ψυχῶν, δὲν εἶναι διὰ τοῦτο παράδοξον ἢ ἀπαντᾶται ὁ ἔρωσ τοσοῦτον συχνὰ εἰς τὰ μέγαρα τῶν μεγάλων, ἔδραν συνήθη τῆς πολυτελείας, τῆς ἀβρότητος, καὶ τοῦ κόρου.

Ὁ ἔρωσ δὲν παρουσιάζει χαρακτηῖρα ἀκριβῶς ὠρισμένον ὡς τὰ λοιπὰ πάθη τῆς ψυχῆς. Σκοτεινὸς καὶ ὑποπτος εἰς τὸν ζηλύτυπον, ἀπειτητικὸς καὶ τυραννικὸς εἰς τὸν ὑπερήφανον, ἐναλλάξ βάνυστος ὑλικὸς καὶ ψυχρὸς εἰς τὸν ἐγωιστὴν, δύσκολος καὶ εὐμετάβλητος εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸν ζητοῦντα μόνον τὴν ἱκανοποίησιν τῶν αἰσθήσεων, παρίσταται δειλὸς, τρυφερὸς καὶ λεπτὸς εἰς τὸν κατέχοντα, ἢ τοῦλάχιστον τὸν ἐκτιμῶντα τὰς ἐξόχους ἰδιότητας τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας.

Καὶ ἐν τῇ ποικιλίᾳ ταύτῃ, ὅποσαι πάλιν ἀποχρώσεις παρατηροῦνται! Ὅθεν ἐξ ἀπάντων τῶν παθῶν, ὁ ἔρωσ εἶναι ὁ δυσπεριγραφτότερος, ὡς παρουσιάζων ἐν ἐκάστῳ ἀτόμῳ τοσαύτας διαφορὰς, ὅσας παρατηρεῖ τις καὶ εἰς τοὺς χαρακτηῖρας αὐτοῦ, ἢ μᾶλλον εἰς τὴν ὅλην φυσιογνωμίαν του. Ὡς δὲ εἰς τὸ ἄτομον, οὕτω καὶ εἰς τὰ ἔθνη, τὰς μεγάλας ταύτας ἀτομικότητας, ὁ ἔρωσ λαμβάνει διάφορον χαρακτηῖρα.

Ἄν τις σπουδάσῃ τὸν ἔρωτα εἰς τὰ χρονικὰ π. χ. τῆς ἱστορίας τῶν Γάλλων, θέλει ἀνακαλύψει, ὅτι ἀντανεκλᾶται ἐν αὐτῷ ἡ ἠθικὴ φυσιογνωμία τῶν κυριωτάτων ἐποχῶν τοῦ Γαλλικοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ βίου. Τραχὺς καὶ σαρκικὸς ἐπὶ τῆς ἀρχαίας Γαλλικῆς μοναρχίας, παρουσιάζεται ἰδανικώτερος κατὰ τὴν διττὴν βασιλείαν τοῦ κάλλους καὶ τοῦ ἵπποτισμοῦ.

Ὁ ἔρωσ τότε ἦν εἶδος τι θρησκείας, ἐπιβάλλον ὠφέλιμον χαλινὸν εἰς τὴν βάρβαρον ὄρμην καὶ τὴν αὐθάδη αὐθαιρεσίαν τῶν ἀλκίμων ἐκείνων ἵπποτῶν τοῦ μεσαιῶνος; τοσοῦτον τοῖς

πᾶσι γνωστῶν διὰ τὸν ῥιψοκίνδυνον αὐτῶν καὶ παράβολον βίον. Ταραχώδης καὶ στασιαστῆς ἐπὶ τῆς σφενδόνης· εὐαγωγότερος, ῥαδιουργικώτερος, καὶ ἰσχυρότερος ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΔ'. ὁ ἔρωσ ἐκυβέρνησε δεσποτικῶς τὴν Γαλλικὴν κοινωνίαν ἐπὶ τῆς Ἀντιβασιλείας. Ἐν τῇ ἐποχῇ ταύτῃ ὁ ἔρωσ ἐπησχόλει ἐν τῇ Γαλλίᾳ πάσας τὰς κεφαλὰς. Ὑπῆρχε πανταχοῦ, καὶ ἦτον ἐν πᾶσι τὸ πᾶν. Σήμερον δὲ . . . ὁ ἔρωσ ἐξεθρονίσθη ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ! . . .

Τὸ πάθος τοῦ ἔρωτος ἀναπτύσσεται κατὰ γενικὸν κανόνα μετὰ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας. Ἡ πρώτη ἐμφάνισις του εἶναι ταραχὴ τις ἐσωτερικὴ τῆς ψυχῆς ἀόριστος, καὶ λύπη τῆς καρδίας, ἥτις φέρει αὐτὴν νὰ ζητῇ καὶ νὰ ἐπιθυμῇ, ὅπερ ἔτι ἀγνοεῖ καὶ διορᾷ ἀπλῶς διὰ μέσου νέφους. Ἐνίοτε τὸ πάθος καταλαμβάνει ἐξ ἀπροόπτου τὴν ψυχὴν, καὶ καταφλέγει αὐτὴν μετ' ἀκρας ταχύτητος. Ἄλλοτε πάλιν ὑπείσθυει λαθραίως, καὶ ἀναπτύσσεται βαθμηδὸν καὶ ἀναιπαισθήτως. Εἰς μάτην πολλάκις ἐπερειδόμεθα εἰς τὴν γαλήνην τῶν αἰσθήσεων, ἢ εἰς τὴν σωφροσύνην τῆς φαντασίας ἡμῶν. Ὁ πολυμήχανος οὗτος Πρωτεὺς μειδιᾷ διὰ πεποίθησιν, ἥτις καθιστᾷ ἔτι εὐχερεστέρας τὰς σαγήνας αὐτοῦ. Πολλάκις ἄρα φρονοῦμεν, ὅτι ἀνῆκομεν ἔτι εἰς ἡμᾶς αὐτοὺς, ὅτε αἴφνης συναισθανόμεθα τὰς ἀλύσεις, δι' ὧν μᾶς ἐδέσμευσε.

«Μαντεύομεν, λέγει ὁ Ἴωσήφ Φράγκ, τὴν κρυφίαν τοῦ ἔρωτος ὑπαρξίν, ὅταν τις ἢ συχνότερον ἢ σπανιώτερον τοῦ συνήθους, ἀναφέρῃ τὸ ὄνομα προσώπου τινος διαφόρου φύλου, εἴτε ἄνευ ἀνάγκης, εἴτε ἀντὶ τοῦ ὀνόματος ἄλλου τινός· ὅταν τὸ προφερόμενον τοῦτο ὄνομα παράγῃ αἰφνῆδιόν τι ἐρύθημα ἢ συστολὴν τῆς καρδίας, ἥτις ἀνακουφίζεται διὰ τινος ἐλαφροῦ σναγμοῦ· ὅταν αἱ χεῖρες, σχεδὸν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ πνεύματος, χαράσσωσιν ἐπὶ τοῦ χάρτου ἢ ἐπὶ τῆς ἄμμου τὰ ἀρχικὰ γράμματα τοῦ προσώπου τούτου· ὅταν αἱ συνήθειαι κινήσεις μεταβάλλωνται καὶ ἀντικαθίστανται διὰ τῶν κινήσεων τοῦ ἑτέρου προσώπου· ὅταν τὸ αὐτὸ λαμβάνῃ χώραν καὶ

ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν αὐτὴν τῶν λέξεων· ὅταν πρόσωπά τινα, δι' ἃ τις πρότερον ἦν ἀδιάφορος, γίνωνται αἴφνης προσφιλῆ, καὶ τούναντίον τὰ πρότερον προσφιλῆ καθίστανται ἀδιάφορα· ὅταν τὰ οἰκιακὰ ζῶα, ἄλλοτε ἀντικείμενα τρυφερᾶς περιποιήσεως, δὲν εἶναι πλέον ἢ ἀντικείμενον ἀηδείας· ὅταν ὁ χαρακτήρ μεταβάλληται τοιοῦτοτρόπως, ὥστε ἀπὸ εὐθύμου γίγνεται μελαγχολικός, ἢ τούναντίον ἀπὸ μελαγχολικοῦ αἴφνης εὐθύμος· ὅταν τὴν αὐτὴν εἰκόνα συνεχῶς βλέπῃ καθ' ὕπνου· ὅταν ἐκπέμπῃ συχνὰ στεναγμούς, αισθάνηται παλμούς καρδίας, χύνη ἀκούσια δάκρυα, καὶ κυρίως ὅταν εἰς τὴν ψυχὴν ἐμφανίζωνται συμπτώματα ζηλοτυπίας. »

Αἱ ἐνδείξεις ἔρωτός τινος ἀχαλινώτου καὶ ἀκαθέκτου εἶναι ἐν μὲν τῷ σώματι, ἰσχνότης καὶ ὠχρότης. Ὄρθαλμοὶ κοῖλοι καὶ βεβουθισμένοι ὑπὸ τὰς ὀφθαλμοὺς, καὶ συνήθως ἢ ἀτενεῖς ἢ πεπλανημένοι. Σφιγμός, ἐν μὲν τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ ἀγαπωμένου ἀντικειμένου, ἄνισος μικρὸς καὶ ἀδύνατος, ἀλλ' αἴφνης μεταβαλλόμενος εἰς ἰσχυρὸν καὶ τεταραγμένον ἐν τῇ φωνῇ, ἐναὐτῇ τῇ ἀναμνήσει τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Κίνησις ἄτακτος τῆς καρδίας, τείνουσα εἰς διαφόρους αἰμορραγίας, ἢ ἀντὶ τούτου διηνεκῆς τις ἀγωνία καὶ στενοχωρία περὶ τὴν ἐπιγαστρικὴν χώραν. Ἄτμοι φλογεροί, ἐξερχόμενοι συνήθως ἐκ τῆς χώρας ταύτης, καὶ διαδιδόμενοι εἰς πάντα τὰ μέλη τοῦ σώματος. Τέλος κρύφιος τις πυρετός, ὃν ὁ ἰατρός Λωρὺ ἀπεκάλεσεν ἰδίως *πυρετὸν ἐρωτικόν*. Ἐν δὲ τῇ ψυχῇ καὶ τῷ ἤθει, παρατηρεῖται μεγάλη τις ἀστάθεια καὶ εὐμεταβλησία τοῦ χαρακτήρος, τάσις σφοδρὰ πρὸς τὴν ἐρημίαν καὶ τὸν βεμβασμὸν, βαθεῖα ἀδιαφορία πρὸς πᾶν ὅ,τι συντελεῖ εἰς συντήρησιν τοῦ σώματος· ἀμέλεια τῶν σπουδαιοτέρων ὑποθέσεων· καταφρόνησις τοῦ πλούτου, τῶν τιμῶν, τῆς κοινῆς γνώμης, καὶ τῶν φιλικῶν παραστάσεων καὶ περιποιήσεων· πλήρης δὲ καὶ τελεία τούναντίον ὑποταγὴ εἰς ἐν καὶ μόνον, τὸ ἀντικείμενον δηλονότι τῶν

παθῶν καὶ τῶν πόθων, ὑπὲρ οὗ εἰς πάντας τοὺς κινδύνους ἀσμένως ἐκτίθεται, εἴτε οὗτοι ἀπειτούσιν ἐγκλημα, ἢ μεγάλην τινὰ πρᾶξιν ἠρωϊκὴν.

Πάντα ταῦτα τὰ διαγνωστικὰ τοῦ πάθους σημεῖα οἱ ἀρχαῖοι ἀκριβῶς παρατήρησαν καὶ περιέγραψαν ὡς ἀριστοτέχναι· ἰδίως δὲ ὁ Θεόκριτος ὁ Ἀνακρέων, ὁ Πλούταρχος ὁ Βιργίλιος, ὁ Κάτουλος ὁ Τίβουλος καὶ κατ' ἐξοχὴν ὁ Ὀβίδιος, ὁ μέγας οὗτος διδάσκαλος εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τῆς ψυχῆς τὸ σφοδρότατον τοῦτο πάθος.

Πηγὴ τῶν πλέων τρυφερῶν ἀπολαύσεων ἢ τῶν πλέων σπαραξικαρδίων πόνων, ὁ ἔρωσ καθόσον εἶναι εὐτυχῆς, ἢ ἀτυχῆς, ἢ ζηλότυπος, εἶναι τὸ γλυκύτερον, τὸ θλιβερότερον, ἢ τὸ φρικωδέστερον τῶν παθῶν. Ὄθεν καὶ αἱ βαθεῖαι τροποποιήσεις, ἃς παράγει ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ, παρουσιάζουσι κατὰ τὰς τρεῖς ταύτας περιπτώσεις μεγίστας διαφορᾶς.

Ὁ εὐτυχῆς ἔρωσ, εἴτε πραγματικὸς εἴτε ἐπ' ἐλπίδι, (καθότι καὶ ἡ ἐλπίς εἶναι ἀπόλαυσις) διαχέει ἐφ' ὄλου τοῦ σώματος σωτήριόν τινα καὶ γλυκεῖαν θερμότητα. Εἰς τὴν ὄψιν καὶ τὸν συλλογισμὸν τοῦ ἀγαπωμένου προσώπου, ἢ καρδία πάλλει, ἢ κυκλοφορία ταχύνεται, ἢ ἀναπνοὴ ἀναπτύσσεται, ἐλαφρόν τι ἐρύθημα ἐπιχειεῖται ἐπὶ τοῦ προσώπου, καὶ πάντες οἱ χαρακτηριστοὶ ἐμψυχοῦνται διὰ νέας τινὸς ἐκφράσεως. Οἱ ὀφθαλμοὶ εἶναι ὑγροί, ἢ λαμπροί, τὸ βλέμμα ζωηρὸν, γλυκὺ, ἢ μαλθακόν. Ἐπὶ τῶν χειλέων, ἀνεπαίσθητως ἐξογκουμένων, ἐπανθεῖ τὸ μείδιμα πῆς εὐδαιμονίας. Ὁ ἦχος τῆς φωνῆς ἀποβαίνει γλυκύτερος, ἢ ὀμιλία εὐχερесеτέρα, ζωηροτέρα, καὶ μᾶλλον ὑπερβολικὴ ἢ πολλακίς καὶ τουναντίον, ὅταν ἡ φωνὴ ἀδυνατῇ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ὅλην διάνοιαν, ἢ εὐτυχία τότε ἠνωμένη μετὰ τοῦ θαυμασμοῦ, γεννᾷ τὴν ἐκστασιν, ἥτις εἶναι ὑπερβολὴ προσοχῆς γλυκυτάτης καὶ προσηλώσεως, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ὁποίας ἡ ψυχὴ μένει οὕτως εἰπεῖν ἀπληρωμένη εἰς τὴν καρδίαν, ἥτις δι' αὐτὴν εἶναι τὸ πᾶν καὶ εἰς ἣν πάντες ἀνήκουσιν οἱ παλμοί.

Ὁ ἀτυχὴς δὲ ἔρωσ δὲν ἀργεῖ νὰ φέρῃ τὴν ταρχὴν καὶ τὴν σύγχυσιν εἰς πάντα τὸν ὄργανισμὸν. Δυσάρεστός τις φοβικίσις διατρέχει ἀδιακόπως τὸ σῶμα. Ὁ σφιγμὸς εἶναι μικρὸς καὶ ἀνώμαλος, ἢ ἀναπνοὴ καταβεβλημένη, ἢ πέψις δύσκολος, βάρος δὲ τι διαρκὲς θλίβει ὀδυνηρῶς τὴν καρδιακὴν χώραν.

Ἡ λύπη εἶναι συνήθως ἐντετυπωμένη εἰς τὸ πρόσωπον· τὸ πρόσωπον ὡχρῖα· τὸ ὄμμα, ὁ καθρέπτης οὗτος τῆς ψυχῆς εἶναι ἀκίνητον, ἀμαυρὸν καὶ μεμαραμένον. Δεσποζόμενος ὑπὸ μιᾶς καὶ μόνης ιδέας ὁ ἔρων, φαίνεται στερούμενος νοημοσύνης. Αὐταὶ αἱ αἰσθήσεις του ἀποβαίνουσιν αὐτῷ οὕτως εἰπεῖν ἄχρηστοι καὶ ἀνωφελεῖς· ἀκούει χωρὶς νὰ ἐννοῇ, ἀτενίζει χωρὶς νὰ βλέπῃ, θέλει νὰ ὁμιλήσῃ καὶ αἱ ἰδέαι του συγχέονται, ἢ γλῶσσά του δεσμεύεται, ἢ φωνὴ του εἶναι ἀσθενῆς καὶ θλιβερά· ἐντὸς ὀλίγου τὰ καταβεβλημένα μέλη του γίνονται ἀνίκανα νὰ ὑποφέρωσι τὸν ἐλάχιστον πόνον, δὲν ἀγαπᾷ ἢ τὴν ἀργίαν, δὲν εὐχαριστεῖται ἢ ἐν τῇ ἀπομονώσει καὶ τῇ ἐρημίᾳ. Δι' αὐτὸν ἡ τροφή δὲν ἔχει γεῦσιν, ὁ ὕπνος φεύγει, ἢ ὅταν ποτὲ ἐπέλθῃ σπανίως, τὸν βασανίζει δι' ἐνυπνίων σπαρακτικῶν. Ἐν ταυτῷ δὲ πυρετὸς συμπτωματικὸς, πηγάζων ἐκ τῆς διαταράξεως τῶν διαφόρων λειτουργιῶν, καταφθείρει βραδέως τὸν δυστυχῆ, τὸν φέρει θαμνηδὸν εἰς τὸν τελευταῖον βαθμὸν τοῦ μαρτυροῦ, καὶ καταπαύει τὰ βήσανα μετὰ τῆς ὑπάρξεώς του.

Η ΖΗΛΟΥΠΙΑ.

Εὐτυχὴς ἢ ἀτυχὴς ὁ ἔρωσ περιπλέκεται κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον μετὰ τῆς ζηλοτυπίας, αἰσθημάτων κατ' ἐξοχὴν ἀποκλειστικοῦ, ὅπερ ἐνῶ ἔπρεπε νὰ ἦναι μόνον ἡ τροφή τινος πάθους, καθίσταται πολλάκις τὸ μέγιστον αὐτοῦ δηλητηρίον.

Ἐμφυτος εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀγρίου καὶ τοῦ πεπολιτισμένου ἀνθρώπου, ἡ ζηλοτυπία ἀκολουθεῖ πάσας τὰς φάσεις τοῦ ἔρωτος, καὶ ὡς αὐτὸς, τροποποιεῖται καὶ αὕτη κατὰ τὸν χαρακτῆρα τῶν προσώπων, ἅτινα τὴν αἰσθάνονται.

Εἰς τοὺς μὲν ἢ ζηλοτυπία εἶναι αἰσθημα

ἑσωτερικόν, κέντρον διεγείρον αὐτοὺς εἰς τὸ νὰ πολλαπλασιάσωσι τὰς τρυφεράς αὐτῶν φροντίδας, ὅπως δι' αὐτῶν ἔτι μᾶλλον δεσμεύσωσι τὸ ἀγαπώμενον πρόσωπον. Εἰς ἄλλους ὅμως εἶναι αἰσθημα στυγνὸν καὶ ἀγριον, ἀφαιροῦν καὶ αὐτὰς τὰς τελευταίας ἀκτῖνας τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Τέλος δὲ εἰς τάζιν τινα ἀνθρώπων λίαν ὑπερηφάνων καὶ ὑπερόχων, τὸ αἰσθημα τοῦτο, ὅταν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν γεννηθῇ βασιμῶς, δὲν εἶναι, ἢ ἀπλῆ τις φιλαυτία προσβεβλημένη, βαθμηδὸν γυννώσα τὴν καταφρόνησιν.

Ὁ ζηλότυπος, τύραννος ἐναλλάξ καὶ δοῦλος, ἢ ἀφαρπάζεται καὶ ἐξαγριοῦται ἄνευ ὄρων, ἢ ἰκετεύει ἄνευ ἀξιοπρεπείας.

Αἱ γελειοδέστεραι ὑποθέσεις ταρασσουσι διηνεκῶς τὴν ἀσθενῆ κεφαλήν του. Δι' αὐτὸν ἄρα, οὐδεμία ὑπάρχει ποτὲ ἡσυχία. Αἱ ὑποψίαι, καὶ οἱ φόβοι τὸν καταδιώκουσι μέχρι τῶν ὀνείρων αὐτοῦ. Ὑπάρχει εἰς τὰς κινήσεις του, εἰς τὴν θέσιν του, εἰς τὸ βλέμμα του πρὸ πάντων, κάτι ἀπαίσιον ἐμπνέον φοβικῆν, καὶ ἀφαιροῦν πᾶσαν συμπάθειαν διὰ τοὺς πόνους, οὓς ὑποφέρει. Ἐνώπιον τοῦ ζηλοτύπου οὐδεμία ἰσχύει δικαιολόγησις. Ἐὰν δεῖγμά τι ἀγάπης ἐξ αἰσθημάτων ἀληθοῦς ἐλέους, δώσῃ αὐτῷ τὸ πρόσωπον ὅπερ κατηγορεῖ, τὸ δεῖγμα τοῦτο δὲν εἶναι εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς του, ἢ ἀπάτη καὶ ὑποκρισία ἐπιτηδεῖως λελογισμένη. Τότε αἱ ὑποψίαι του διπλασιάζονται, ὑβρίζει, ἀπειλεῖ, ἢ ἂν, ἐνδίδων στιγμιαίως εἰς τὴν μετάνοιαν, παραδεχθῆ τὰς προσφερομένας αὐτῷ τῆς ἀγάπης ἐνδείξεις, ἐπαναπίπτει ὅμως σχεδὸν ἀμέσως εἰς τοὺς φαντασιώδεις φόβους αὐτοῦ, γινόμενος αὐθις, οὐχ' ἥττον ἢ πρότερον, ἄδικος καὶ μανιώδης.

Ὁ ζηλότυπος προσπαθεῖ νὰ καλύψῃ πρὸς πάντας ἐν γένει τὰς βασάνους, αἵτινες τὸν σπαρασσουσι· ἐρυθριᾷ ἐνώπιον αὐτῶν ὡς μυσαρᾶς τινος ἀδυναμίας· δὲν εἶναι δὲ καὶ σπάνιον ν' ἀκούσῃ τις αὐτὸν ὁμιλοῦντα καὶ μετὰ καταφρονήσεως περὶ ἐκείνων, οἵτινες παραδίδονται εἰς τὴν ζηλοτυπίαν. Πλὴν ἐνῶ εἶναι τοσοῦσον προφυλακτικὸς πρὸς τοὺς ξένους, ἰκανοποιεῖται ὅμως

πληρέστατα εἰς τὸ θυμὸν αὐτοῦ. Πλὴν ὅπόσον εἶναι ἀξιολύπητος καὶ ἐκεῖνος, οὗ ἡ ψυχὴ εἶναι βροχὰ τοιοῦτου φοβεροῦ πάθους! Ἐν τῇ θλιβεραῖ καὶ συνεχεῖ αὐτοῦ ἀνησυχίᾳ, ὁ δυστυχὴς οὗτος καταναλίσκεται διὰ τὰ μάθη, ὅτι τρέμει νὰ γνωρίσῃ καὶ θέλει ἐν τούτοις νὰ ἤξεύρῃ ὅτι τὸν συμφέρει τοσοῦτον ν' ἀγνοῇ.

Αἱ θύελλαι, αἷς ἡ ζήλοτυπία ἐγείρει ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν γυναικῶν δὲν εἶναι ὀλιγώτερον φοβεραί. «Ὅταν ἡ ζήλοτυπία, λέγει ὁ Μονταῖγνος καταλάβῃ τῆς γυναικὸς τὴν ἀδύνατον ψυχὴν, εἶναι θλιβερόν, ὅπόσον αὕτη τὴν σπαράσσει καὶ σκληρῶς τὴν τυραννεῖ. Ἡ ἀρετὴ, ἡ ὑγεία, ἡ ἀξία, ἡ ὑπόληψις τοῦ συζύγου, πάντα ταῦτα εἶναι διὰ τὴν ζήλοτυπον γυναικῶν ὑπεκκαύματα τῆς λύσεως αὐτῆς. Τὸ πάθος τοῦτο ἀσχημιζοῦ καὶ φθείρει πᾶν ὅτι αἱ γυναῖκες ἔχουσιν ἀγαθὸν καὶ καλὸν, καὶ οὐδεμία ὑπάρχει πρᾶξις τῆς ζήλοτύπου γυναικὸς, ὅσον αὕτη καὶ ἂν ἦ ἄλλως ἀξιοσύστατος, ἥτις νὰ μὴ φέρῃ ἐν ἑαυτῇ τὴν πικρίαν καὶ τὴν ψυχρότητα.»

Παρατηρήθη δὲ, ὅτι ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ μεταξύ τῆς ζήλοτυπίας τῶν δύο φύλων. Τὸ πάθος τοῦτο εἶναι συχνότερον καὶ ἀγριότερον εἰς τὸν ἄνδρα ἢ εἰς τὴν γυναῖκα· ἡ γυνὴ ἐν τῇ ζήλοτυπίᾳ αὐτῆς ἔχει ὑπὸ ὄψιν μᾶλλον τὴν καρδίαν, ἢς ἡ ἀγάπη δύναται νὰ τῇ ἀφαιρηθῇ. Ὁ ζήλοτυπος ἄνθρωπος συγχωρεῖ εὐκολώτερον τὸν ἀντραστικὸν αὐτοῦ, ἐνῶ ἡ γυνὴ πᾶσαν τὴν ὀργὴν αὐτῆς στρέφει μᾶλλον κατὰ τῆς ἀντιζήλου τῆς. Τὰ ἀποτελέσματα ἔρωτος ἀτυχοῦς καὶ ζήλοτύπου εἶναι πολλάκις θλιβερώτατα καὶ ἀπαισιώτατα.

Μελαγχολία, μαρασμὸς, φθίσις, παραφροσύνη, μανία, αὐτοχειρία, εἶναι τὰ σύνθητες τέλος τῶν δυστυχιστάτων τούτων ὄντων ἐπὶ τῆς γῆς. Ἰδοὺ, δύο μικρὰ ἱστορικὰ παραδείγματα.

Α΄.

Ἡ Εὐγενία Β εἶχε δυστυχῶς αἰσθανθῆ, ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἐβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῆς, σφοδρότατον ἔρωτα πρὸς τὸν Ἀλφρέδον Μ παρ' οὗ τρυφερῶς ἠγαπᾶτο. Ὁ Ἀλφρέδος ὁμοίως, καὶ τοὶ πλούσιος καὶ κατέχων

πάντα τὰ πλεονεκτήματα ἀγωγῆς διακεκριμένης, δὲν ἀνῆκε δυστυχῶς εἰς τὴν κοινωνικὴν ἐκείνην τῆς ἀριστοκρατίας τάξιν, ἢς μέλος ἦν ἡ οἰκογένεια τῆς Εὐγενίας.

Ὁ Πατὴρ τῆς Εὐγενίας, ἄνθρωπος λίαν μέτριος τὸ πνεῦμα, καὶ ἤδη τὴν ἡλικίαν προβεβηκῶς, εἶχε ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἰδέας λίαν περιωρισμένας. Αἱ ἰδέαι τοῦ ἐπίσης ἐπὶ τῆς πολιτικῆς δὲν ἦσαν ὀλιγώτερον εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὰς τοῦ Ἀλφρέδου, ὅστις τὰς διακήρυττε πανταχοῦ. Πλὴν ἡ διαφορὰ αὕτη τῶν ἰδεῶν, δὲν ἐμπόδιζε ποσῶς τοῦ νὰ ἦναι εὐπρόσδεκτος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Κ. Β ὅστις, στηριζόμενος ἐπὶ τῶν ἀριστοκρατικῶν του προλήψεων, δὲν ἐθεώρει ποσῶς ἄτοπον ἢ Εὐγενίαν νὰ βλέπῃ τοσοῦτον συχνὰ ἓνα ἀπλοῦν πολίτην· καθότι κατ' αὐτὸν νέα τις εὐγενὴς δὲν ἠδύνατο ν' ἀφοσιωθῇ εἰμὴ μόνον εἰς τὸν ὄμιόν τῆς, καὶ ὅτι πᾶσαι αἱ λατρεῖαι αἱ προσφερόμεναι αὐτῇ ὑπὸ κατωτέρων, ἦσαν ἀκίνδυνοι διὰ τὴν ἡσυχίαν τῆς.

Ἀλλ' ἐνῶ ὁ Κ. Β παρεδίδοτο εἰς τοιαύτην ἀξιοθρήνητον ἀποτύφλωσιν, ἡ Εὐγενία καὶ ὁ Ἀλφρέδος ἐκτιμῆσαντες ἀλλήλους ἀνεξαρτήτως τῶν πατρικῶν τῆς Εὐγενίας προλήψεων, συνέλαβον ἀμοιβαίως ἔρωτα ἀγνὸν πλὴν σφοδρότατον.

Ὁ Ἀλφρέδος ἐμπειρότερος εἰς τὰ τῆς κοινωνίας, ἢ ἡ νέα φίλη του, καὶ ὑποπτευόμενος πάντοτε τὰ ἐνδεχόμενα κωλύματα εἰς τὴν μέλλουσαν ἐνωσίν των, διὰ τὴν γνωστὴν ἤδη τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν τάξεως ἀνισότητα, ἀπήτησε παρὰ τῆς φίλης του ἄκραν περὶ τοῦ αἰσθηματος αὐτῶν ἐχεμύθειαν. Ἐν τούτῳ δὲ ὁ Ἀλφρέδος σπεύδων νὰ λάβῃ τὴν συναίνεσιν τοῦ Κ. Β ἀπὸ τίνος ἤδη χρόνου δὲν ἐξέφραζε τοσοῦτον ἀπροκαλύπτως ἐνώπιόν του τὰς ἰδέας καὶ γνώμας, αἵτινες ἠδύνατο νὰ τὸν δυσ-αρεστῶσι, καὶ χωρὶς νὰ ἐξευτελιζῆται, οὐδὲν παρημέλει ὅπως κερδήσῃ τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ. Ἐπίστευσε δὲ, ὅτι τέλος πάντων ἀπέκτησεν ἀμφότερα ταῦτα· ὅθεν στηριζόμενος

μενος ἐπὶ τῆς ιδέας ταύτης καὶ τῆς μεγάλης περιουσίας του, δὲν ἐδίστανε μίαν τῶν ἡμερῶν νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Κ. Β. . . . τὴν χεῖρα τῆς θυγατρὸς του.

Τότε δὲ πρῶτον ἠνοιχθησαν τοῦ ἄφρονος γέροντος οἱ ὀφθαλμοί. Ἡ πρότασις αὕτη τοῦ αὐθάδους, ὅστις ἐτόλμησε νὰ φαντασθῇ δυνατὴν τὴν συγγενειάν του, τὸν προσέβαλεν ὡς κεραυνός . . .

Προσκληθεῖσα ἡ Εὐγενία ἐνώπιόν του, ἀντὶ ν' ἀρνηθῇ τὸν ἔρωτα τοῦτον, ὠμολόγησεν ἐλευθέρως ὅτι ὁ Ἀλφρέδος Μ. . . ἦτον ὁ μόνος ἀνὴρ, ὃν ἠδύνατο νὰ δεχθῇ ὡς σύζυγον· καὶ ἀντλοῦσα εἰς τὸ αἶσθημά της τὴν δύναμιν, ἧς εἶχεν ἀνάγκην, ὅπως δυναθῇ νὰ ἐναντιωθῇ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ πατρὸς ὃν ἐλάτρευε, ἐτόλμησε νὰ τὸν παρακαλέσῃ τέλος νὰ μὴ τὴν φέρῃ εἰς ἀπελπισίαν, ἀντιτασσόμενος εἰς ἔνωσιν, ἐξ ἧς μόνης ἐπροσδόκα πᾶσαν τὴν εὐτυχίαν της. Ὅθεν ἀφοῦ τῇ εἶπεν ὁ πατήρ της ῥητῶς, ὅτι ποτὲ δὲν ἤθελε λάβει τὴν συναίνεσίν του, ἐκλείσει τὴν θύραν τῆς οἰκίας του εἰς τὸν Ἀλφρέδον, καὶ διὰ τοιαύτης αὐστηρᾶς ἀπαγορεύσεως περιεφρούρησε τὴν κόρην αὐτοῦ, ὥστε ἦτο πλέον εἰς αὐτὴν ἀδύνατον καὶ τὸ ἐλάχιστον πολλάκις σημεῖον τῆς ἀγάπης νὰ παράσχη τῷ ἐραστῇ της.

Ἐπιτηρουμένη νυκθήμερόν ὑπὸ δύο γυναικῶν, αἵτινες οὐδὲ στιγμὴν κατέλειπον αὐτὴν μόνην, ἡ ἀτυχὴς κόρη ἐστερήθη ἐπὶ ἕξ μῆνας καθ' ὀλοκληρίαν τοῦ ὕπνου, ὅπως εὗρε μίαν τοῦλάχιστον στιγμὴν ἵνα γράψῃ δύο λέξεις πρὸς ἐκεῖνον, ὃν τσαῦται καταδιώξεις καθίστων αὐτῇ ἔτι προσφιλέστερον.

Εὐκόλον δὲ εἶναι νὰ ἐννοήσῃ τις, ὅτι παρομοία ἀδιάκοπος δοκιμασία, ἐνουμένη μετὰ τῆς θλίψεως, ἧτις ἀενάως κατεδίβρωσκεν αὐτὴν, κατάρθωσε ταχύτατα ν' ἀναπτύξῃ τὴν φοβερὰν ἀσθένειαν, ἧς συμπτώματα ἀνεφάνησαν ἤδη κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ χωρισμοῦ των. Βῆξ· ξηρὰ καὶ συνεχὴς, ἀναπνοὴ δύσκολος, ἐπίδερμις καιούσα, σφιγμὸς ταχύς, παρειαὶ διηνεκῶς κεχρωματισμένα ὑπὸ ζωηροῦ τινος

ἐρυθήματος, ὀφθαλμοὶ περικεκομμένοι, καὶ ἰσχνότης φθείρουσα καθ' ἐκάστην ὄλον τὸ σῶμά της, ἀνήγγελλον ἤδη προφανῶς, ὅτι ἦτον ἤδη, εἰμὴ ὄλως ἀπελπισμένη, τοῦλάχιστον ὁμως εἰς τὸ δεύτερον στάδιον τῆς φθίσεως τῶν πνευμόνων.

Ἡ κατάστασις αὐτῆς προσήλωσε τέλος σπουδαίως τὴν προσοχὴν τοῦ πατρὸς της, παρ' οὗ κατὰ βάθος τρυφερῶς ἠγαπᾶτο. Ὁ Ἰατρός ὃν προσεκάλεσεν, ἀποκαλύψας τὴν ἀσθένειαν καὶ τοὺς λόγους αὐτῆς, εἶπε πρὸς τὸν πατέρα, ὅτι ἡ μόνη ἐλπίς τῆς θεραπείας ἦν ὁ γάμος αὐτῆς μετ' ἐκείνου, ὃν ἠγάπα.

Ὁ πατήρ ἐξανέστη κατ' ἀρχὰς κατὰ τοῦ προτεινομένου τούτου θεραπευτικῷ μέσῳ· πλὴν ἡ καρδία τοῦ πατρὸς ὑπερισχύσασα τὴν στιγμὴν ταύτην κατὰ τῆς ὑπερηφανείας τῆς γεννήσεως, ἠνάγκασε τὸν πατέρα νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν θάλαμον τῆς θυγατρὸς του, εἰς κατάστασιν σχεδὸν ἀπηλπισμένην, καὶ νὰ εἴπῃ αὐτῇ· « Ἀγαπᾶς λοιπὸν τοσοῦτον τοῦτον τὸν ἄθλιον, ὥστε νὰ προτιμήσῃς ν' ἀποθάνῃς, ἂν δὲν τὸν λάβῃς ὡς σύζυγον; Λάβε τον λοιπὸν, συναινῶ· τὸ γῆρας μου θέλει εἶσθαι ἐστιγματισμένον· θέλω καταβῆ εἰς τὸν τάφον φέρων ἐπὶ τοῦ μετώπου κηλίδαν, τὴν μόνην ἣν ἔλαβε μέχρι τοῦδε ἡ οἰκογένεια ἡμῶν. Αἰσθάνομαι ὅτι θέλω ἀποθάνει ἐκ τούτου, πλὴν τοῦλάχιστον θέλω σώσει σέ. Ἄλλως τε ὀλίγα μόνον εἰσέτι ἔτη θέλω εἶσθαι μάρτυς τοῦ αἵσχους σου. »

Ἄρκει! πάτερ μου, ἀρκεῖ! ἀνέκραξε τότε ἡ δυστυχὴς Εὐγενία, ἐνοῦσα ἐπὶ τοῦ στήθους της τὰς ξηρὰς καὶ φλεγούσας χεῖρας αὐτῆς· ἀρκεῖ, σᾶς ἱκετεύω. Φρονεῖτε ὅτι δύναμαι νὰ ἀνεχθῶ εὐτυχίαν ἐξηγορασμένην διὰ τῆς ζωῆς τοῦ πατρὸς μου; Ὄχι! ὄχι! ἀνακαλέσατε τὴν συναίνεσίν σας· δὲν θέλω κάμει χρῆσιν αὐτῆς· σᾶς τὸ βεβαιῶ. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης σᾶς ὑπόσχομαι νὰ θυσιάσω καὶ τὴν μόνην εὐχαρίστησιν, ἣν εἰσέτι εἶχον ἐν τούτῳ τῷ κόσμῳ, τὴν ἀνταπόκρισίν μου μετ' ἐκείνου, ὃν ἀγαπῶ. Πιστεύσατε τὴν δυστυχῆ κόρην σας, ὅτι ὅσῳ καὶ

ἀν ἡ μεγάλη ἡ θυσία αὕτη, ὅμως θέλει πράξει τὰ πάντα, ὅπως ἐξαλείψῃ ἀπὸ τῆς μνήμης σας τὴν θλίψιν, ἣν ἀκουσίως σᾶς ἐπροξένησεν.»

Εἰς τὰς λέξεις ταύτας ὁ πατὴρ ἔλαβε τὴν κόρην εἰς τὰς ἀγκάλας του, τὴν εὐχαρίστησε μετὰ πάθους διὰ τὴν εὐγενῆ ταύτην θυσίαν αὐτῆς, καὶ ἀποσπώμενος μετὰ δακρύων ἐκ τῆς ἀγκάλῃς της, ἔτραξεν εὐθύς πρὸς τὸν ἰατρόν, ὅπως διακοινώσῃ αὐτῷ τὴν νέαν ἀπόφασιν τῆς ἀσθενοῦς.

Ἄπαυται, καὶ ὑμεῖς ἐπίσης ἀπαυᾶσθε, Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος τῆς ἐπιστήμης· ὁ ἔρως δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων τῶν παθῶν, ἅτινα τοσοῦτον εὐκόλως καταβάλλονται, ὡς φαίνεσθε ἤδη ὅτι πιστεύετε. Ἄπαιτεῖται χρόνος πολὺς καὶ μεγάλη ἠθικὴ δύναμις, ὅπως τις νικήσῃ αὐτόν. Αὕτη ὅμως ἡ ἠθικὴ δύναμις δὲν ἀποκτᾶται, ἢ διὰ βαθμοῦ τινος φυσικῶν δυνάμεων, διὰ τῆς ὑγείας, ἢ δὲ κόρη σας εὐρίσκειται ἤδη εἰς κατάστασιν, ἣτις μικρὰς παρέχει ἐλπίδας, ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτῆς θέλει δυναθῆναι νὰ θριαμβεύσῃ κατὰ τοῦ λόγου τῆς ἀσθενείας της. Εἶναι ὅμως ἐπιτετραμμένον νὰ δοκιμάσωμεν, ἀπεκρίθη ἀποτόμως ὁ M. B. ὅστις προφανῶς δυσχεροποίη ἐκ τῶν λέξεων τούτων τοῦ ἰατροῦ. Ἐγκαταλείψας δὲ αὐτόν, εἰσέρχεται αὐθις εἰς τὸν θάλαμον τῆς Εὐγενίας, καὶ εὐχαριστεῖ ἐκ νέου τὴν κόρην διὰ τὴν ἀπόφασίν της χάριν τοῦ πατρὸς της.

Ἡ δυστυχὴς καὶ γενναία κόρη προσποιεῖται ἐνώπιόν του τοιαύτην γαλήνην ψυχῆς καὶ ἡσυχίαν πνεύματος, ὥστε ὁ πατὴρ αὐτῆς ἐπέισθη πληρέστατα περὶ τῆς μεταβολῆς της.

Φύσει εὐσεβῆς, ἡ Εὐγενία εὗρεν εἰς τὰ θρησκευτικὰ αἰσθήματά της τὴν δύναμιν, τοῦ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν δοθεῖσαν ἐνώπιον τοῦ πατρὸς της ὑπόσχεσιν. Δὲν ἔγραψε ποτὲ πλέον πρὸς τὸν Ἄλφρέδον Πλὴν ὀλίγους μῆνας μετὰ ταῦτα, εἶδον τὸν δυστυχῆ κλαίοντα ἐπὶ τινος τάφου· καὶ ὁ τάφος οὗτος ἦν τὸ μνήμα τῆς φίλης του!

B'.

Συνηθεστάτη εἶναι ἡ τυραννικὴ ἐκείνη καὶ ἀκρομανθὴς ζηλοτυπία, ἣτις ἐκρήγνυται ἀνευ αἰτίας καὶ διακρίσεως, κατὰ τοῦ ἀγαπωμένου προσώπου. Ὑπάρχει ὅμως καὶ ἄλλο τι εἶδος σπανιώτερον ζηλοτυπίας, οὐχ ἥττον τῆς προηγουμένης ἀνόητον καὶ ὀλέθριον· αὕτη δὲ εἶναι ἢ μὴ ἔχουσα τὸ θάρρος νὰ δευχθῆ ἀπροκαλύπτως, συγκεντροῦται ὅμως εἰς τὴν καρδίαν ἐκείνου, ὅστις προσεβλήθη ἐξ αὐτῆς, καταβιβρώσκουσα αὐτὸν ὑποκόφως χωρὶς νὰ δύνηται τις νὰ μεταχειρισθῆ μέσον τι θεραπείας κατὰ δεινοῦ, οὗ ἀγνοεῖ τὴν αἰτίαν. Τὸ πάθος τοῦτο λήγει πάντοτε διὰ τρομερᾶς τινος καταστροφῆς. Ἰδοὺ ἐν ἱστορικῶν παράδειγμα τοῦ εἶδους τούτου τῆς ζηλοτυπίας.

Ὁ νέος κόμης Σ. . . . ἀνήκων εἰς πλουσίαν οἰκογένειαν, ἥς πάντα σχεδὸν τὰ μέλη ἀπέκτησαν σπουδαῖα καὶ πραγματικὰ δικαιώματα ἐπὶ εὐκλείᾳ, ἣν αὐτὸς οὗτος διὰ τὰ προσωπικὰ αὐτοῦ πλεονεκτήματα ἀνώτερος τῆς συνήθους τῶν ἀνθρώπων τάξεως, διακριθεὶς μάλιστα διὰ διαφορῶν ἀνδραγαθημάτων, ὅτε ἐγένετο ἀνὴρ γυναικὸς ὠραιοτάτης, ἥς ἡ γαλήνη τοῦ πνεύματος ἐξισοῦτο πρὸς τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἐρασιμότητα.

Δυστυχῶς ὅμως ἡ καρδία τοῦ νέου Σ. ἦν ἡ ἐστία τῶν πλέον ὑπερβολικῶν αἰσθημάτων. Ἐντὸς ὀλίγου δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ εὐχαριστηθῆ εἰς τὴν εὐτυχίαν, ἣτις ἐδόθη αὐτῷ. Ἀναλύων αὐτὴν τὴν εὖρεν ἀτελῆ. Ἐπίστευσε ὅτι ἡ νέα αὐτοῦ γυνὴ ἠσθάνετο δι' αὐτόν ἀπλῶς ἀγάπην, ἣν ἐπέβαλλεν αὐτῇ τὸ καθῆκον· καὶ ὁ συλλογισμὸς οὗτος, ὃν οὐδὲν γεγονὸς ἐδικαιολόγει, παρέδωκεν αὐτὸν λείαν εἰς τὰς φοβερωτέρας ἠθικὰς βασάνους. Ἡ ἰδέα αὕτη ἦν δι' αὐτόν σκώληξ διαβρωτικὸς, ὃν ἔφερεν ἀπαύστως εἰς τὴν ψυχὴν, χωρὶς νὰ δύνηται νὰ τὸν ἀποσπάσῃ.

Μεθ' ἱκανὰ ἔτη ζωῆς τοιοῦτοτρόπως δεδηλητηρικισμένης, ἡ γυνὴ αὐτοῦ τὸν κατέστησε

πατέρα τέκνων πολλῶν, διπλασιάζουσα πρὸς αὐτὸν καθ' ἑκάστην, τὰς περιποιήσεις καὶ τὰς φροντίδας. Ἀλλὰ δι' αὐτὸν ταῦτα πάντα δὲν ἦτον ἔρωσ, ἔρωσ φλογερῆς, ἐξ οὗ ἐκκίετο δι' αὐτὴν ἡ ψυχὴ του, καὶ ὃν ἠδύνατο ἴσως αὐτὴ νὰ αἰσθανθῆ δι' ἄλλον τινά. Ἡ πεπρωμένη αὕτη ἰδέα, ὡς φοβερὸν ὀντασμα τὸν κατεδίωκε πανταχοῦ· τέλος μὴ δυνάμενος πλέον ν' ἀνθέξῃ εἰς τοιοῦτο μαρτύριον, ἀπεφάσισε νὰ φύγῃ, χωρὶς διόλου νὰ συλλογισθῆ, ὅτι ἔπρεπε συνάμα νὰ ἐγκαταλείψῃ τέσσαρα τέκνα καὶ ὀλόκληρον οἰκογένειαν, παρ' ἧς τρυφερῶς ἠγαπάτο.

Ἰπὸ πλαστὸν ἄρα ὄνομα καταταχθεὶς ὡς ἀπλοῦς στρατιώτης εἰς τι σύνταγμα ἀπερχόμενον εἰς τὴν Ἀφρικὴν, ἐζήτει τὸν θάνατον ὡς ἀπληπισμένος εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης. Ἄντ' αὐτοῦ ὅμως εὗρισκε πάντοτε μόνην τὴν δόξαν. Προβιβάσθεις εἰς ἀξιωματικὸν καὶ τιμηθεὶς διὰ τοῦ σταυροῦ τῆς τιμῆς ἐβαρύνθη τὰς διαδοχικὰς ταύτας ἐπιτυχίας, δι' ἃς οὐδὲν εἶχε φιλοδοξίας αἶσθημα, καὶ ἠσθάνετο τέλος τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπανάιδῃ τὴν ἐγκαταλειφθεῖσαν οἰκογένειάν του, ἥτις τὸν ἀπησχόλει διηνεκῶς, καὶ ἦν εἶχεν ἀφήσει ἀπὸ δεκατεσσάρων ἡδὴ ἐτῶν. Ἐγίνωσκεν ὅτι ἡ γυνὴ του ἦτον ἔκτοτε βορὰ βαθυτάτης λύπης· ἔγραψεν ἄρα πρὸς αὐτὴν ὅπως ἐκφράσῃ αὐτῇ τὴν λύπην του, ὅτι τῇ ἐπροξένησε τοιαύτην λύπην. Ὁμολογῶν δὲ αὐτῇ τὸν λόγον τῆς φυγῆς του, τῇ διεβεβαίου συγχρόνως ὅτι ἡ ἡλικία, ἡ σκέψις, οἱ κόποι τοῦ πολέμου, εἶχον καταστήσει αὐτὸν γαληνιώτερον καὶ μετριάσει κατὰ πολὺ τῆς καρδίας του τὴν εὐαισθησίαν· ὅτι ἤθελεν ἀρκεῖσθαι τοῦ λοιποῦ εἰς ἀγάπην λογικὴν, καὶ τέλος ὅτι ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἤθελεν ἐνωθῆ μετὰ τῶν προσώπων τῆς μόνης ἀγάπης του, ὅπως μὴ ἐγκαταλείψῃ ταῦτα ποτέ.

Ἐπανῆλθε πραγματικῶς μετ' ὀλίγας ἡμέρας, καὶ ἐγένετο δεκτὸς μετὰ χαρᾶς ἴσης τῇ λύπῃ, ἣν ἐπροξένησεν ἡ ἀπουσία του. Οὐδεμίαν ἔλειψε περιποιήσις καὶ φροντίς ὅπως προφυλάξῃ αὐτὸν ἵνα μὴ ὑποπέσῃ αὐθις εἰς τὸν φο-

βερὸν ἐλαῖνον λαβύρινθον τῶν μαύρων ὑπονοειῶν του. Πλὴν ἀντὶ δυστυχῶς νὰ θεραπευθῆ διὰ τούτων, ὡς αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐφαίνετο νὰ πιστεύῃ, μόλις ἀπήλαυσε τὴν εὐτυχίαν, καὶ πάλιν βαθεῖα μελαγχολία κατεκυρίευσεν τῆς ψυχῆς του, ἣν δὲν ἠδυνήθη ποσῶς νὰ νικήσῃ. Ἡρνήσθη ἄρα ἐκ νέου· πλὴν ταύτην τὴν φορὰν ἡ ἀφάνεια του ὑπῆρξε παντοτεινὴ. Ὁ ἀληθῶς δυστυχῆς οὗτος ἄνθρωπος ἔπεσεν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἐπνίγη!

Η ΦΙΛΙΑ.

Συγγενὴς ἡ φιλία κατὰ πολλὰ πρὸς τὸν ἔρωτα, καθόσον ἀμφοτέρω τὰ αἰσθήματα ταῦτα στηρίζονται ἐπὶ τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης καὶ συμπαθείας, διαφέρουσιν ὅμως ἐξ ἑτέρου οὐσιωδῶς ἀπ' ἀλλήλων. Ἡ φιλία, τὸ εὐτυχὲς τοῦτο καὶ εὐγενέστατον αἶσθημα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ἡ φιλία, ἧς πᾶσα ὑπερβολὴ δὲν εἶναι ποτὲ ἐπιλήψιμος, στηρίζεται κυρίως ἐπὶ τῆς ἐμφύτου τοῦ ἀνθρώπου ἀνάγκης τοῦ μεταδιδόναι πάντα τὰ εὐάρεστα καὶ δυσάρεστα αἰσθήματα ἡμῶν, πρὸς τι ὃν ὅσον οἶόν τε πρὸς ἡμᾶς ἀναλογόν τε καὶ σύμφωνον. Ἡ φιλία δὲν εἶναι διόλου αἰσθημα ἰδιοτελές, ὡς πολλοὶ ὑλισταὶ παρεδέχθησαν, θαναύσως ἀποφαινόμενοι, ὅτι πηγὴ αὐτῆς εἶναι ἡ ἀνάγκη, ἣν ἔχομεν τῆς ἀμοιβαίας βοηθείας καὶ συνδρομῆς τῶν ὁμοίων μας· διότι παρατηρεῖται τὸναντίον, ὅτι τὸ αἶσθημα τῆς φιλίας ἀναπτύσσεται ἐν τῇ καρδίᾳ, εἰς ἡλικίαν, καθ' ἣν μάλιστα ἀρχόμεθα νὰ μὴ αἰσθανώμεθα τοσοῦτον τὴν ἀνάγκην τῶν ἄλλων. Ἡ ἡλικία αὕτη εἶναι ἡ λαμπρὰ ἐκείνη ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ βίῳ περίοδος τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς διαχύσεως τῆς ψυχῆς, καθ' ἣν αὕτη σπεύδει νὰ ταυτισθῆ μετ' ἄλλης τινὸς συγγενοῦς ψυχῆς, καὶ μεταδώσῃ αὐτῇ ὅ,τι ἴδιον.

Ἡ φιλία ἄρα εἶναι ἀνάγκη τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀνεξάρτητος παντὸς ἐγωϊσμοῦ. Ἡ μεγίστη δὲ ἀπόδειξις, ὅτι τὸ αἶσθημα τοῦτο ἔχει πηγὴν καθαρωτέραν τοῦ προσωπικοῦ συμφέροντος εἶναι, ὅτι ὑπάρχουσι πρόσωπα, ἃ ἐνῶ

τὸ συμφέρον ἡμῶν ἐπιτάσσει νὰ ἀγαπῶμεν, ἀ-
κουσίως μισοῦμεν καὶ ἀποστρεφόμεθα. Ὑπάρ-
χουσι δὲ ἄλλα τουναντίον, ἃ στέργουμεν ἀνευ-
τινὸς ἐλπίδος ὠφελείας ἢ ὑλικῆς ἀμοιβῆς. Ἡ
νεαρὰ ἡλικία, τὸ ἔαρ τοῦτο τῆς ζωῆς, εἶναι ἢ
μᾶλλον ἐπιτηδεῖα πρὸς τὴν γέννησιν τοῦ αἰ-
σθήματος τούτου. Κατ' αὐτὴν ἡ φιλία οὕτως
εἰπεῖν τρέφεται διὰ τῆς ἰδίας φλογός της, εἶ-
ναι πλήρης αὐταπαρνήσεως καὶ ἀφοσιώσεως.
Αἱ ὁρμαὶ αὐτῆς εἶναι γενναῖαι καὶ ὑψηλαί· ὁ
δὲ ἠρωϊκὸς αὐτῆς δύναται νὰ παραβληθῇ πολ-
λάκις πρὸς τὸν τοῦ ἔρωτος.

Εἰς τὴν φιλίαν οὐδὲν ὑπάρχει τὸ ἴδιον, ἀλ-
λὰ τὰ πάντα πρὸς τὸν φίλον κοινὰ, εὐτυ-
χία, δυστυχία, πλοῦτος δόξα, καὶ πάντα τὰ
λοιπὰ, διὰ τοῦτο ὁ Ἀριστοτέλης ὠρίσει τὴν φι-
λίαν ψυχὴν μίαν εἰς δύο σώματα.

Ὡς δὲ ὁ τῆς φιλίας οὗτος ὀρισμὸς τοῦ Ἑλ-
ληνος φιλοσόφου εἶναι ὁ ὑψιστος πάντων, ὅσοι
ποτὲ ἐδόθησαν, οὕτως οὐδὲν ἄλλο ἔθνος ἐλά-
τρευσε ποτὲ καὶ ἐσεβάσθη τὴν φιλίαν πλειότερον,
ἢ τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων· καὶ εἰς οὐδὲν ἄλλο ἐπί-
σης ἔθνος ὑπάρχουσι τοιαῦτα ἱστορικὰ φιλίας ἐ-
ξαίσιμα παραδείγματα, ἢ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἡμῶν
ἔθνος. Ὁ Δάμων καὶ ὁ Φιντίας, ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ
ὁ Πάτροκλος, ὁ Ὀρέστης καὶ ὁ Πυλάδης, ὁ Θη-
σεὺς καὶ ὁ Πειρίθους ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ὁ Ἡ-
φαιστίων, ὁ Ἐπαμινώνδας καὶ ὁ Πελοπίδας
ἀκούοντως ἀποδεικνύουσιν ὅπόσον βαθέως εἶχε
ρίψει τὰς ρίζας αὐτοῦ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καρ-
δίαν τὸ αἶσθημα τῆς φιλίας. Ὁλόκληρος μᾶ-
λιστα ἢ νομοθεσία τῆς Σπάρτης ἐστηρίζετο ἐπὶ
τοῦ αἰσθήματος τῆς φιλίας. Τίς δὲ προσέτι ἀ-
γνοεῖ καὶ τὸν ἱερὸν τῶν Θεβαίων λόγον, ὃν
μόνη ἡ φιλία ἐποίει ἀκαταμάχητον;

Πολὺ ὅμως ἠθέλομεν εἶσθαι ἠπατημένοι, ἂν
ἐφρονοῦμεν, ὅτι τὸ ἱερὸν τοῦτο τῆς φιλίας αἶ-
σθημα, ταυτίζεται πρὸς τὴν συνήθη σήμερον
πολυφιλίαν, περὶ ἧς ἄλλοτε ἔως θέλομεν γρά-
ψαι τὰ δέοντα.

Ἐπιστολὴ Ζ'. Θαρρηλίας.

Πρὸς Ῥωξάνην. (α)

Μ' ἐρωτᾷς ἀγαπητὴ μου ἐν τῇ τελευταίᾳ
ἐπιστολῇ σου, ἂν αἱ ιδέαι τῶν Ἑλλήνων καὶ
τῶν Περσῶν ἦναι σύμφωνοι ὡς πρὸς τὰς γυ-
ναῖκας, καὶ ἂν ὑπάρχωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα γυ-
ναῖκες σοφαὶ καὶ πολιτικάι.

Ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἐπι-
στολῆς σου εἶναι δυσχερεστάτη· διότι πρῶτον
μὲν ἀγνοῶ τί φρονοῦσιν οἱ ὑμέτεροι Πέρσαι
περὶ γυναικός. Τῶν ἡμετέρων ὅμως Ἑλλήνων
αἱ γνώμαι περὶ τοῦ φύλου ἡμῶν εἶναι τοσαῦται
καὶ τοσοῦτον διάφοροι, ὥστε ἂν ἐπειρώμην νὰ
σοὶ δώσω μικρὰν τινα ιδέαν περὶ αὐτῶν, ἤθε-
λον πληρώσει ὀλόκληρα τεύχη. Εἶναι τάχα
αἰτία τῆς διαφορᾶς ταύτης τῶν γνωμῶν τῶν
ἡμετέρων φιλοσόφων, τὸ μυστηριῶδες καὶ ἀ-
κατάληπτον ἀληθῶς τῆς φύσεως καὶ τοῦ χα-
ρακτῆρος ἡμῶν, ἢ ἡ φυσικὴ αὐτῶν ἀπλότης
κρινόντων ἡμᾶς ἀείποτε κατὰ τὰς ὀρέξεις,
τὰ πάθη, καὶ τὰς ἐκάστοτε ἀξιώσεις αὐτῶν
ἐφ' ἡμᾶς.

Τὸ κατ' ἐμὲ, καὶ τοι δὲν ἀρνοῦμαι ποσῶς,
ὅτι αἱ ἰδιοτροπίαὶ ἡμῶν πολλάκις ἔδωκν ἀ-
φορμὰς εἰς τοὺς ἄνδρας δικαίας, νὰ μὴν ἦναι
πάντοτε οἱ σταθεροὶ συνήγοροι τῆς εὐσταθείας
ἡμῶν, φρονῶ ὅμως μᾶλλον ἀγαπητὴ μου τὸ
δεύτερον.

Ἡ φύσις πλάσασα δυστυχῶς τὴν γυναῖκα
ἀσθενεστέραν, ὑπέβαλεν αὐτὴν ἀνέκαθεν εἰς τὸ
δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου ἀνδρός. Ὄθεν ὁ ἀνὴρ
λέγει, καὶ γράφει, καὶ νομιθετεῖ, καὶ πράττει,
ὅ,τι ἂν θέλῃ περὶ ἡμῶν· ἡμεῖς δὲ εἴμεθα κα-
ταδεδικασμέναι δυνάμει τοῦ νόμου τούτου
τῆς φύσεως, νὰ ὑπείκωμεν εἰς τῆς δυνάμεως καὶ
τῆς ἰσχύος τὰς αὐθαιρέτους καὶ παραλόγους
πολλάκις κρίσεις καὶ διαταγὰς.

(α) Παρακαλοῦμεν τὰς ἀναγνωστρίδας ἡμῶν ν' ἀνα-
πολήσωσιν εἰς τὴν μνήμην αὐτῶν, τί εἶπομεν ἐν τῇ
πρώτῃ φυλλαδίῳ περὶ τῶν ἐπιστολῶν τούτων τῆς ἀρ-
χαίας Θαρρηλίας.

Ὅπως δὴ ποτε ὄμως, φιλότατη μου, μεταξὺ Περσῶν καὶ Ἑλλήνων μεγάλη πρέπει καὶ ὡς πρὸς τοῦτο νὰ ὑπάρχη διαφορὰ, ἂν κρίνωμεν ἐκ τῆς ἐν γένει ἄκριτος πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς διαφορᾶς, ἧτις μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ὑπάρχει.

Τὰ ἀμετάβλητα θεοκρατικά καὶ δεσποτικά ἔθιμά σας, δεσμεύοντα τὸ πνεῦμά σας εἰς τὰ ἀνέκαθεν δεδογμένα, ἀπαγορεύουσιν ὑμᾶς νὰ εἰσαγάγητέ τι κενότερον εἰς τὸν βίον, καὶ συμφωνότερον πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν χρόνων καὶ τῶν περιστάσεων. Ὄθεν ὅ,τι σεῖς ἦσθε πρὸ χιλίων ἐτῶν ἐστὲ περίπου καὶ σήμερον· καὶ θέλετε εἶσθαι ἐπίσης καὶ μετὰ χίλια ἄλλα ἔτη.

Ἡμεῖς ὄμως οἱ θεωροῦντες τὴν ἀκίνησίαν καὶ στασιμότητα ὡς σεῖς θεωρεῖτε τὸν Ἄριμάν, οἱ λατρεύοντες ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἐλευθέραν τοῦ ἀτόμου ἐνεργείαν, διηνεκῶς μεταβάλλομεν ἰδέας καὶ βίον, ὥστε πολλάκις νὰ μὴ γνωρίζωμεν ἡμεῖς αὐτοὶ τὸ τί φρονοῦμεν καὶ τί πιστεύομεν. Ὄθεν ἀγαπητή μου ἐν συνειδήσει ἀδυνατῶ νὰ σοὶ εἶπω τί κυρίως φρονεῖ ἡ Ἑλλάς περὶ γυναικός· καθότι τρεῖς παρ' ἡμῖν ὑπάρχουσι σύγχρονοι περίπου ἰδέαι περὶ αὐτῆς. Οἱ μὲν φρονοῦσι, καὶ τοιοῦτοι εἶναι οἱ ἀρχαιότεροι, ὅτι ἀρίστη τῶν γυναικῶν εἶναι ἐκεῖνη, περὶ ἧς ἐκτὸς ἐλάχιστος γίγνεται ψόγων ἢ ἐπαίνων λόγος, διατεινόμενοι, ὅτι καθὼς τὸ σῶμα, οὕτω καὶ τὸ ὄνομα τῆς γυναικός πρέπει νὰ ἦναι κατὰ κλειστον καὶ ἀνέξοδον.

Οἱ δὲ, ἐλευθεριότεροι τῶν προτέρων, φρονοῦσιν, ὅτι τῆς γυναικός οὐχὶ τὸ εἶδος, ἀλλὰ μόνον ἡ δόξα πρέπει νὰ ἦναι γνωστὴ τοῖς πολλοῖς. Ἄλλοι δὲ κομψότεροι ἔτι, παραβάλλοντες βίους πρὸς βίους καὶ πράξεις πρὸς πράξεις, λέγουσιν, ὅτι ἡ αὐτὴ εἶναι ἀνδρὸς καὶ γυναικός ἀρετὴ, μηδεμίαν εὐρίσκοντες διαφορὰν μεταξὺ τῆς μεγαλοφροσύνης π. χ. τῆς Σεμιράμιδος καὶ τοῦ Σισώστριος, ἢ τοῦ φρονήματος τῆς Τιμοκλείας καὶ τοῦ Πελοπίδου, ἢ τοῦ αἰσθήματος τοῦ Ἀνακρέοντος καὶ τῆς Σαπφούς, ἢ

τῆς ποιήσεως τοῦ Πινδάρου καὶ τῆς Κορίνθης.

Βλέπεις, λοιπὸν, ἀγαπητή μου, ὅποια διαφορὰ ὑπάρχει γνωμῶν μεταξὺ ἡμῶν περὶ τοῦ ἀντικειμένου, περὶ οὗ ζητεῖς νὰ λάβῃς πληροφορίας, νομίζουσα ὅτι αἱ ἰδέαι τῶν Ἑλλήνων εἶναι σύμφωνοι περὶ πάντων ὡς αἱ περσικαί, ἀπορρέουσαι ἐκ τοῦ νέυματος ἐνός καὶ μόνου ἀνθρώπου.

Πλὴν ἂν ὡς ἐκ τούτου ἀδυνατῶ νὰ ἱκανοποιήσω, ὡς ἐπιθυμεῖς, τὴν περιέργειάν σου, ὡς πρὸς τὸ πρῶτον τοῦτο μέρος τῆς ἐπιστολῆς σου, δύναμαι νὰ σοὶ βεβαιώσω, ὡς πρὸς τὸ δεύτερον, ὅτι πολλαὶ σοφαὶ καὶ πολιτικαὶ ὑπάρχουσιν ἐν Ἑλλάδι γυναῖκες, ἅς οἱ σοφώτεροι καὶ πολιτικώτεροι ἄνδρες τῶν Ἀθηνῶν δὲν ἀπαξιοῦσι νὰ συμβουλευῶνται, καὶ παρ' αὐτῶν μάλιστα νὰ διδάσκωνται.

Τοιαύτην σοὶ ἀναφέρω τὴν ἤδη σύγχρονόν μου Ἀσπασίαν, τὴν φίλην τοῦ Περικλέους καὶ τοῦ Σωκράτους, ἧς τὸν βίον καὶ τὰς πράξεις σοὶ περιγράψω ἐνταῦθα συντόμως.

Ἡ Ἀσπασία θυγάτηρ τοῦ Ἀξιόχου ἐγεννήθη ἐν Μιλήτῳ, πόλει μεγάλη καὶ ἀνθηρᾷ τῆς Ἰωνίας. Ἡ καταγωγὴ τῆς γυναικός ταύτης δὲν εἶναι κυρίως ἡμῖν γνωστὴ. Ἀγνοεῖται μάλιστα καὶ ἡ αἰτία ἢ ἀναγκάσασα αὐτὴν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Μίλητον, καὶ νὰ μεταβῇ εἰς Ἀθήνας. Ὅπως καὶ ἂν ἔχη ὄμως τὸ πρᾶγμα, ἡ Ἀσπασία ἐν Ἀθήναις ἐντὸς μικροῦ συνήθροισε περὶ ἑαυτὴν διὰ τοῦ πνεύματος, τῆς χάριτος, τῆς καλλονῆς, καὶ τῆς παιδείας τῆς, τοὺς ἐξοχωτέρους ἄνδρας τῶν Ἀθηνῶν, μεθ' ὧν ἀπ' ἴσης συνδιελέγετο περὶ πολιτικῆς καὶ φιλοσοφίας.

Ὁ Ἀναξαγόρας, εἰς τῶν μεγαλητέρων σοφῶν εἰς τὰς φυσικὰς ἐπιστήμας, δὲν ἐθεωρεῖτο αὐτῆς ἀνώτερος καὶ κατὰ τοῦτο ἐγίνωσκε δὲ κάλλιον αὐτοῦ τὸν ὄργανισμόν τῶν διαφόρων πολιτειῶν τῆς Ἑλλάδος, καὶ προεμάντευε μετὰ καταπληκτικῆς ὀξύθεοκειας τοὺς λόγους τῆς μελλούσης αὐτῶν ἀκμῆς ἢ παρακμῆς. Μετὰ τῶν ἐξόχων τούτων τοῦ πνεύματός τῆς πλεονεκτημάτων, ἡ Ἀσπασία συνέδεε καὶ τὴν ἐξοχὸν ἐ-

κείνην τοῦ λόγου εὐχέσθαι, ἥτις εἶναι ὁμολογουμένως ἡ πρώτη δύναμις εἰς ἀνθρώπους δημοκρατικῶς πολιτευομένους. Ἡ ἀρρενωπὴ αὐτῆς ῥήτορεια αὐτῆς ἐπέδρασε σέβας καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς μεγαλητέρους ῥήτορας τῶν Ἀθηναίων.

Ὁ μέγας Περικλῆς, ὁ φέρων δεινὸν ἐπὶ τῆς γλώσσης κεραυνὸν ὁπότῃ ἐδημηγόρει, δι' ὃ καὶ ὑπὸ τοῦ λαοῦ Ζεὺς Ὀλύμπιος ἐκαλεῖτο, ὑπὸ τῆς Ἀσπασίας ἐλάμβανεν εὐφραδείας καὶ εὐγλωττίας μαθήματα. Τοσοῦτον δὲ ἐχειρώσατο τέλος αὐτὸν, ὥστε οὐ μόνον καὶ εἰς γυναῖκα ἔλαβεν αὐτὴν, ἀλλὰ καὶ τοσοῦτον διαφερόντως ἠγάπησεν, ὥστε πάντοτε ὁσάκις τῆς ἡμέρας ἐξήρχετο εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ εἰσῆρχετο εἰς τὸν οἶκον, κατεφίλει αὐτὴν ἀσπαζόμενος.

Ὅθεν ὑπὸ τῶν κωμικῶν διὰ τοῦτο καὶ Ἦρα καὶ Ὀμφάλη καὶ Δηϊάνειρα ὠνομάζετο. Οὐ μόνον δὲ οἱ περιφημότεροι λόγιοι τοῦ Περικλέους εἰς αὐτὴν ἀποδίδονται, ἀλλὰ καὶ ὁ Σαμιακὸς καὶ ὁ Πελοποννησιακὸς αὐτὸς πόλεμος λέγεται ἴδιον αὐτῆς ἔργον. Εἷς δὲ ἐκ τῶν τακτικῶν αὐτῆς φοιτητῶν ἦτο καὶ ὁ Σωκράτης, συνδιαλεγόμενος μετ' αὐτῆς ἰδίως περὶ τοῦ καλοῦ. Τοιαύτη δόξα καὶ τοιαύτη ἐπιφροσύνη, ἦν ἐπόμενον νὰ ἐγειρωσι κατ' αὐτῆς, ἔστω καὶ γυναικὸς, ἐν Ἀθήναις τὸν φθόνον. Οὕτως ἄρα ὁ ποιητὴς Ἑρμότιμος κατηγοροῦσεν αὐτὴν ἐπὶ ἀσεβείᾳ, προσθεὶς τῇ κατηγορίᾳ ταύτῃ καὶ ἄλλα τινα ἐπεισόδια.

Ἡ κατηγορία αὕτη κατὰ γυναικὸς τοσοῦτον ὑπὸ τοῦ Περικλέους ἀγαπωμένης, ἦν ἡ πρώτη πολιτικὴ προσβολὴ κατ' ἀνδρὸς τοσαύτην ἔχοντος ἐπιφροσύνην εἰς τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων. Αὐτὸς ἄρα θεωρήσας τὴν δίκην ὡς ἰδίαν αὐτοῦ, συνηγόρησεν ἐνώπιον τοῦ δήμου ὑπὲρ αὐτῆς τοσοῦτον ἐνθέρμως, ὥστε λέγουσιν, ὅτι καὶ πολλάκις ἐκ τῆς συγκινήσεως ἐν τῷ ἀγῶνι τοῦ λόγου ἐδάκρυσε.

Αἱ παρακλήσεις, αἱ ἰκεσίαι τοῦ Περικλέους, κάμψασαι τοὺς δικαστὰς, ἔσωσαν τῆς καταδίκης τὴν Ἀσπασίαν, ἥτις μέχρι τοῦ θανάτου αὐτῆς ἐξήκολούθει νὰ ἔχη ἀπόλυτον ἐπὶ τοῦ

πνεύματός του ἐπιφροσύνην, καὶ νὰ ἦναι πανταχοῦ ὀνομαστὴ ἐν Ἑλλάδι.

Μετὰ τὸν θάνατον ὅμως τοῦ Περικλέους, ἀποθανόντος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ὑπὸ τοῦ φοβεροῦ ἐκείνου καὶ γνωστοῦ τοῖς πᾶσι λοιμοῦ ἐν Ἀθήναις, ἡ Ἀσπασία ἠρπαιώθη ὅλως ἀπὸ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς, ἀγνωστομένου τοῦ τέλους τῆς

(Τὰ λοιπὰ τῆς ἐπιστολῆς εἰσι δυσανάγνωστα).

Ἡ νῆσος Νορνεβέρθ καὶ τὰ ἐρείπια τοῦ πύργου τοῦ Ἰππότου Ρολάνδου.

Θρησκεία, ἔρως, ἀνδρεία, καὶ πίστις, εἶναι τὰ συγκινοῦντα τὴν καρδίαν αἰσθήματα, ἐνώπιον τῆς ὄψεως τῶν ἱερῶν τούτων λειψάνων τῆς περιόδου ἐκείνης τοῦ βίου τῆς ἀνθρωπότητος, ἣν ἀποκαλοῦμεν σήμερον μεσαιῶνα. Καὶ ὄντως μεσαιῶν τοῦ βίου τῶν ἐθνῶν τῆς Εὐρώπης ἦν ἡ ἐποχὴ, ἥτις ἐν τῷ μέσῳ τῆς νηπιακῆς ἡλικίας τῆς ἀρχαιότητος, καὶ τῆς πρεσβυτικῆς τοῦ παρόντος αἰῶνος, ἴστατο ὡς τις γενναῖος καὶ ἀγνὸς νεανίας, οὗ τὴν φλογερὰν καὶ ἐνθουσιώδη καρδίαν μόνον ὁ ἔρως, ἡ θρησκεία, καὶ τὰ ἀνδραγαθήματα καθ' ὀλοκληρίαν ἐπλήρουν.

Ὁ θρησκευτικὸς τοῦ μεσαιῶνος ἐνθουσιασμοὸς παρῆγεν ἀποτελέσματα σχεδὸν ἀδύνατα σήμερον νὰ ἐννοηθῶσιν. Ἐνθα μὲν βλέπομεν ἑκατοντάδας νέων καὶ παρθένων, ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας αὐτῶν κατακλειόμενας ἐντὸς σκυθρωπῶν τειχῶν, ἢ ἀποσυρομένας εἰς ἀγρίαις καὶ φοβεράς ἐρήμους, ὅπως διανύσωσι τὸν βίον αὐτῶν εἰς προσευχὴν νηστείαν, καὶ ποικίλας στέρησεις. Ἐνθα δὲ βλέπομεν χιλιάδας ἀνθρώπων διασχίζόντων κατ' ἔτος ἀνυποδῆτων καὶ νήστεων ἐρήμους, δάση, ξηρὰν καὶ θάλασσαν, ὅπως προσκυνήσωσι καὶ λατρεύσωσι τοῦ Κυρίου τὸν τάφον. Βλέπομεν ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν μυριάδας μυριάδων ἐγκαταλείποντας πατρίδα, γυναῖκα, τέκνα, φίλους, ἐρωμένους, καὶ συγγενεῖς, καὶ ἀποδημοῦντας εἰς τὴν ἀγίαν γῆν, εἰς τὴν γῆν

των παθῶν τοῦ Κυρίου, ὅπως ἀποσπᾶσωσι ταύτην ἐκ τῶν χειρῶν τῶν ἀπίστων, ἐκτιθέμενοι εἰς ἀνηκούστους κινδύνους. Ἡ ἀπελευθέρωσις τῆς ἀγίας γῆς ἦν τὸ ἰνδαλμα καὶ ἡ δόξα τῆς νεολαίας τοῦ μεσαιῶνος. Αὕτη ἡ ἰδέα συνῆγεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ πανταχόθεν Αὐτοκράτορας, Βασιλεῖς, καὶ εὐγενεῖς ἵπποτας, ἵνα λάθωσι τὸν σταυρὸν εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ὑπομείνωσιν ὑπὲρ αὐτοῦ, τὸν θάνατον, αἰχμαλωσίας, ἀλύσεις καὶ καθειρέξεις πολυχρονίου. Ἐνταῦθα ἐλάμβανον χώραν πράξεις ἡρωϊκαί, ἃς εἰς μόνον Τορκουάτος Τάσσος ἠδυνήθη κατ' ἀξίαν νὰ περιγράψῃ.

Ἐνταῦθα ἠσκήθησαν εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν πᾶσαι αἱ ἵπποτικά καὶ ἀρεταί, ἡ πίστις, ἡ ὑποταγή, ἡ αὐταπάρνησις καὶ ἡ ἀφοσίωσις. Καρπὸς τοῦ θρησκευτικοῦ τούτου ἵπποτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ κατὰ τῶν ἀπίστων, ὑπῆρξαν τὰ διάφορα ἵπποτικά τάγματα, εἰς ἃ τὸ πνεῦμα τοῦ ἵπποτισμοῦ ἀπεκαλύφθη ἐν πάσῃ τῇ ἰδανικότητι. Ὁ ἔρωσ δὲν ἠδύνατο νὰ ἦναι ξένος ἐν τοιούτῳ ἐνθουσιῳδῶδι βίῳ. Ἄλλ' ὁ ἔρωσ ἐν τῷ μεσαιῶνι δὲν εἶχε τὸ γῆϊνον ἐκεῖνο καὶ ὕλικόν τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ ἀγνισθεὶς κατέστη ὁ τρυφερός ἐκεῖνος ἔρωσ, καθ' ὃν ὁ ἵππότης μόνον διὰ τῆς πίστεως καὶ τῆς φήμης τῶν ἀνδραγαθῶν του ἐζήτει νὰ δεσμεύσῃ τὴν ἀγάπην τῆς ἐρωμένης του, καθ' ὃν ὁ ἵππότης ἀφιεροῦτο μόνον εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν γυναῖκα τῶν πόθων του, ὅτε ἐξήρχετο εἰς τὴν μάχην, καὶ μετὰ δειλίας παιδίου καὶ αἰδημοσύνης παρθένου ἀπεῖχε πάσης τολμηροτέρας ἰδέας. Συνέπεια ἄμεσος τοῦ ἰδιαζόντος τούτου πνεύματος τοῦ μεσαιωνικοῦ ἵπποτισμοῦ, ἦν ἡ προστασία, ἢν πανταχοῦ ὁ ἵππότης τοῦ μεσαιῶνος ὑπεχρεοῦτο νὰ παράσχη ἐν πάσῃ περιστάσει εἰς τὸ ἀσθενέστερον φύλον τῆς γυναικός. Ἐνταῦθεν ἐξηγοῦνται ἀφ' ἑαυτῶν αἱ παράβολοι ἐκεῖναι καὶ ῥιψοκίνδυνοι πράξεις, ἃς πανταχοῦ ἐζήτουν οἱ ἥρωες χάριν τῆς θρησκείας, τοῦ ἔρωτος, καὶ τῆς ἰδίας δόξης αὐτῶν.

Τοιαῦται εἶναι αἱ ἰδέαι, ἃς ἀνεπαισθήτως ἐμπνέουσι τὰ προσφιλεῖ εἰς πάσας τὰς εὐαι-

σθήτους ψυχὰς ἐρείπια τοῦ πύργου τοῦ ἱππότου Ρολάνδου καὶ ἡ νῆσος Νοβενδέρθ.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ρίνου ποταμοῦ, τρεῖς ὥρας περίπου ἀνωτέρω τῆς Βόννης, κεῖται νησιδίον κατάφυτον ὑπὸ ἰτεῶν καὶ δικφύρων ἄλλων δενδρυλλίων καὶ θάμνων, καλυπτόντων πανταχόθεν πανάρχαιόν τι κτίριον ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ, ἄλλοτε μὲν τῆς εὐσεβείας κατοικητήριον, νῦν δὲ ἄσυλον κοσμικὸν τῶν ὁδοιπόρων καὶ ξένων. Ἀπέναντι τοῦ κτιρίου τούτου σώου καὶ ἀκεραίου διατηρουμένου εἰσέτι, ἐπὶ βράχου καθέτως ἀμέσως ὑψουμένου ἀπὸ τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ, θεῶνται θλιβερά τινα τοῦ μεσαιῶνος ἐρείπια, προσκυνητήριον ἤδη πασῶν τῶν εὐαισθήτων καρδιῶν τῶν τρυφερῶν Γερμανίδων. Τὸ ἐρείπιον τοῦτο καὶ ἡ ὑποκειμένη αὐτῷ ποταμὸν νῆσος ἐγένοντο μάρτυρες τῆς ἐξῆς θλιβεράς ἱστορίας.

Ρολάνδος ὁ ἀνδρείότερος τῶν ἵπποτῶν Καρόλου τοῦ μεγάλου, οὗ ἦν καὶ ἀνεψιὸς ἐξ ἀδελφῆς, βαρυνθεὶς τὰς διηνεκεῖς ἐορτὰς καὶ πανηγύρεις τῆς αὐλῆς τοῦ θεοῦ αὐτοῦ, ἐγκατέλιπε μίαν τῶν ἡμερῶν τὴν αὐλήν, καὶ συνοδευόμενος ὑπὸ μόνου τοῦ ἐπιστηθίου φίλου αὐτοῦ Ὀλιβιέρου, ἐπεχείρησε νὰ περιηγηθῇ τὴν Γερμανίαν, ζητῶν πανταχοῦ μάχας καὶ ἀνδραγαθήματα.

Πλησίον τοῦ φρουρίου τοῦ βράχου τοῦ Δράκοντος ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Ρίνου, ὁ Ρολάνδος ἀπήντησε τὸν ἵππότην Ἐριβέρτον, τὸν κύριον τοῦ φρουρίου τούτου, ὅστις προσεκάλεσεν αὐτὸν νὰ ἀναπαυθῇ εἰς τὸν πύργον του. Ὁ Ἐριβέρτος εἶχε μονογενῆ τινα κόρην, λευκοτέραν τοῦ γάλακτος καὶ λαμπροτέραν τῆς ἡμέρας. Ὁ Ρολάνδος ἠγάσθη αὐτῆς, καὶ ὁ ἔρωσ αὐτοῦ ἀντήχησεν εὐθὺς εἰς τὰ ἄδυστα τῆς καρδίας τῆς. Ἢδὴ ἔμελλον νὰ τελεσθῶσιν οἱ γάμοι αὐτῶν, ὅτε ἔκτακτος ταχυδρόμος τοῦ αὐτοκράτορος τὸν προσκαλεῖ εἰς τὸν πόλεμον τῆς Ἰσπανίας.

Ὁ Ρολάνδος ἀναχωρεῖ ἐν τῷ ἄμα, διασχίζει τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Γαλλίαν, εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἰσπανίαν, καταπολεμεῖ τοὺς Μαύρους, μεταβαίνει εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ καταστρέφει τοὺς

Ἄραβας καὶ τοὺς Σαρακηνούς ἐμπνέων εἰς τοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεως πανταχοῦ τὸν φόβον καὶ ἐπιφέρων τὴν καταστροφὴν. Αἱ φῆμαι τῶν νικῶν του καὶ τῶν προσωπικῶν ἀνδραγαθημάτων του διεδόθησαν πανταχοῦ εἰς Εὐρώπην· συγχρόνως ὅμως μετὰ πέντε ἔτη εἰσέδυσσε μέχρι τοῦ βράχου τοῦ φρουρίου τοῦ Δράκοντος, καὶ αὕτη τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἡ θλιβερωτάτη εἶδησις. Ἡ εἶδησις αὕτη ὑπῆρξεν ἀληθῆς κεραινός εἰς τὴν ἐρώσαν τῆς Ἰλδεγόνδης καρδίας. Ἀπελπισθεῖσα μετὰ μῆνας νὰ μάθῃ τινὰ ἐναντίαν παρήγορον εἶδησιν, ἐγκατέλιπε τέλος τὸν κόσμον καὶ τὸ πατρικὸν τις φρούριον, καὶ κατεκλείσθη ὡς μοναχὴ εἰς τὸ ἐν τῇ νήσῳ Νονεμβέρθ τῶν εὐγενῶν γυναικῶν μοναστήριον, θρηνοῦσα ἀενάως τὸν ἐραστὴν της. Ἄλλ' ὁ Ρολάνδος δὲν ἦτο νεκρός. Εἷς τινα μάχην φοβεράν κατὰ τῶν Ἀράβων ἐν Ἀφρικῇ πληγωθεὶς θανατηφόρως, καὶ ἐγκαταλειφθεὶς μόνος σχεδὸν εἰς τὴν ἔρημον, μετεκομίσθη ἡμιθανὴς ὑπὸ μόνου τοῦ φίλου καὶ ὑπασπιστοῦ του Ὀλιβιέρου συνοδευόμενος, εἰς τι ἀπόκρυφον σπήλαιον, ὅπου ἄγνωστος ἐθεραπεύετο πέντε περίπου μῆνας. Ἡ νεότης καὶ ὁ ἔρωσ συνετέλεσαν ἵνα φέρωσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐθις εἰς τὴν ζωὴν. Διασχίσας ἄρα τὴν Γαλλίαν, φθάνει μόνος μετὰ τοῦ Ὀλιβιέρου περὶ τὸ μεσονύκτιον χειμῶνος φοβεροῦ ὑπὸ τὰ τείχη τῆς ἐρωμένης του. Ἄδει τὸ ἄσμα, ὃ πολλακίς συνεκίνησε μέχρι δακρῶν τὴν καρδίαν αὐτῆς, περιμένει νὰ ἴδῃ αὐτὴν προκύπτουσαν, καὶ ν' ἀκούσῃ τὴν γλυκεῖαν φωνὴν της διατάσσουσιν ν' ἀνοίξωσι τοῦ φρουρίου τὰς πύλας· ἀλλὰ τὰ πάντα εἰς μάτην! Σιγῇ ἀπαισία καὶ νεκρικῇ πανταχοῦ ἐπεκράτει, διακοπτομένη μόνον ὑπὸ τῆς πενθίμου τῶν ἀνέμων βοῆς. Ὁ Ρολάνδος ὡς κύκνος μελλοθάνατος ἄδει ἀπλῶς τὸ ὕστατον ἄσμα τοῦ προσεχούς θανάτου αὐτοῦ. Ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου εὐροῦσα τὸν ἱππότην ὑπὸ τὰ τείχη τοῦ ἐγκαταλελειμένου φρουρίου, ἐδίδαξεν αὐτὸν τὴν συμβῆσαν ἐν τούτῳ καταστροφὴν. Καταβλήθεισ ὁ δυστυχὴς Ρολάνδος

ὑπὸ τῆς λύπης διαβαίνει τὸν ῥῆνον, καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸν βράχον, τὸν κείμενον καταντικροῦ εἰς τὸ μοναστήριον, ὅπου ἡ Ἰλδεγόνδη, ἐθρῆνει τὸν θάνατόν του. Ἡ ἀνακάλυψις τῆς ζωῆς τοῦ ἐραστοῦ ὑπῆρξε νέος θάνατος εἰς τὴν καρδίαν τῆς Ἰλδεγόνδης.

Ἡ θρησκεία ζῶσαν κατεδίκασεν αὐτὴν εἰς τὸν θάνατον, ὁ δὲ ἀναφλεχθεὶς ἐν τῇ καρδίᾳ της ἔρωσ τῇ ἐπανεδώκε τὴν ἀπολεσθεῖσαν ζωὴν. Ἄλλ' αἱ θρησκευτικαὶ ὑποχρεώσεις κατὰ τὸν αἰῶνα ἐκεῖνον ἦσαν ἀπαράβατοι. Ἡ Ἰλδεγόνδη ἦν τοῦ λοιποῦ διὰ τὸν Ρολάνδον νεκρά. Ὑποταχθεὶς ἄρα εἰς τὴν σκληρὰν εἰμαρμένην, ὁ Ρολάνδος ἐκτίσεν ἐπὶ τοῦ βράχου τούτου ἐν ἀσκητήριον, ὅθεν ἐλάτρευε μακρόθεν τὴν ἐρωμένην του, καθ' ἐκάστην ἐξερχομένην τοῦ μοναστηρίου κατὰ πᾶσαν ἀνατολὴν καὶ δύσιν τοῦ ἡλίου, καὶ ἀπονέμουςαν αὐτῷ διὰ τῶν βλεμμάτων τὸν θλιβερωτάτον καὶ γλυκύτατον ἀσπασμόν. Μίαν τῶν ἡμερῶν ἡ Ἰλδεγόνδη δὲν ἐφάνη εἰς τὴν ὄχθην τῆς νήσου, παρήλθε καὶ ἡ δευτέρα, καὶ ὁ παρήγορος οὗτος ἄγγελος τῶν πόνων τοῦ δυστυχιστάτου Ρολάνδου οὐδὲν ἔδωκε σημεῖον ὑπάρξεως. Τὴν πρωΐαν τῆς τρίτης ἡμέρας ὁ κώδων τῆς ἐκκλησίας ἐσήμαινε τὸν νεκρώσιμον ἦχον, καὶ ἡ νεκρικὴ ἀκολουθία ἡ συνοδεύουσα εἰς τὸν τάφον τὸ λείψανον τῆς Ἰλδεγόνδης, ἔπεισε τὸν Ρολάνδον, ὅτι ἡ ψυχὴ τῆς ἐρωμένης του ἦν ἤδη εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ Ρολάνδος δὲν ἐπρόφερε πλέον ποτὲ οὐδεμίαν λέξιν. Ἐσπέραν δὲ τινα ὁ φίλος του Ὀλιβιέρου τὸν εὔρεν, ὑπεράνω τοῦ ἀσκητηρίου του, καθήμενον ἀκίνητον ἐπὶ προέχοντός τινος ἀποτόμου βράχου. Οἱ ἡμίλειστοι ὀφθαλμοὶ του διηυθύνοντο ἔτι πρὸς τὸ κοιμητήριον τοῦ μοναστηρίου. Ὁ Ρολάνδος ἦτον ἤδη νεκρός! Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ὑψοῦται σήμερον τὸ εἰρείπιον, ἐφ' οὗ αἱ τρυφεραὶ τῆς Γερμανίας δέσποιναί καὶ δεσποινίδες προσφέρουσι θυσίαν, τὰ δάκρυα αὐτῶν καὶ τοὺς στεναγμούς.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

Ὅσοι τῶν πατέρων ἀμελοῦσι τὴν κοσμιότητα καὶ σωφροσύνην τῶν τέκνων τῶν εἶναι τῶντι παιδοκτόνοι, καὶ χείρονες μάλιστα αὐτῶν καθόσον ἐκεῖνοι μὲν καταστρέφουσι τὸ φθαρτὸν σῶμα, οὗτοι δὲ θανατοῦσιν αὐτὴν τὴν ψυχὴν.

(Ἰωάν. ὁ Χρυσόστομος).

Περὶ μεταδόσεως τῶν γνώσεων.

Μεῖζων ἀληθῶς εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡδονὴ δὲν ὑπάρχει ἄλλη, ἢ ἐκείνη, τὴν ὁποῖαν αἰσθάνεται μεταδίδων πρὸς τοὺς ἄλλους τὰς γνώσεις του, καὶ βελτιῶν τὰς διανοητικὰς αὐτῶν δυνάμεις. Οὐδ' εἶναι χρεῖα πλέον τὴν σήμερον ν' ἀποδειξώμεν πόσον ἐσφαλμένη εἶναι ἡ χαμερπῆς ιδέα, ὅτι αἱ γνώσεις μεταδιδόμεναι ἀνεξαιρέτως πρὸς ἅπαντας, ἀποβάλλουσι τὴν ἀξίαν των. Εἶναι δὲ τοῦναντίον μάλιστα ἀξιοπαρατήρητον, ὅτι ἡ ἀρετὴ αὕτη συνεπιφέρει μεθ' ἑαυτῆς καὶ τὴν ἀμοιβὴν τῆς· διότι συγχρόνως βελτιοῦται καὶ ὁ πράττων αὐτὴν, ἐνῶ, ἐκ τοῦ ἐναντίου μὴ διακοινοῦντες διὰ λόγου ἢ διὰ γραφῆς τὰς γνώσεις ἡμῶν, ἡμεῖς αὐτοὶ οὐδεμίαν ἔχομεν ἐναργῆ καὶ καθαρὰν αὐτῶν ιδέαν.

Οἰκτρὸν ὅμως τῶντι καὶ ἀξιόμιμνον εἶναι, ὅτι εἰς ἅπαντα ἐν γένει τὰ ἔθνη εὐρίσκονται πολλοί, ψέγοντες τὴν πρὸς τὸν λαὸν μετάδοσιν τῶν γνώσεων, καὶ φρονοῦντες ὅτι αὐταὶ ἀποκλειστικῶς ἀνήκουσιν ὡς προνόμιον εἰς μέρος τι μόνον τοῦ ἔθνους. Καὶ κατὰ τοῦτο τινὲς ἐφάνησαν πολὺ κατώτεροι τοῦ βαθμοῦ, εἰς ὃν ἡ φύσις αὐτοὺς ἀνύψωσεν. Οὕτω σώζεται ἐπιστολή τις Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου, ἐν ἣ ὁ ἔξοχος οὗτος δορικτῆτωρ παραπονεῖται πρὸς τὸν διδάσκαλόν του τὸν Ἀριστοτέλην, ὅτι ἐξέδοτο μέρος τι τῶν συγγραμμάτων του, καὶ οὕτω κατέστησε κοινὰ εἰς ὅλον τὸν κόσμον τὰ

μυστήρια τῆς φιλοσοφίας, ἅτινα ἰδιαίτερος παρέδωκε αὐτὸν, προσθεὶς συγχρόνως, ὅτι προέκρινε μᾶλλον νὰ ὑπερτερῇ τοὺς ἄνθρώπους κατὰ τὰς γνώσεις, ἢ κατὰ τὴν δύναμιν.

Τὸ βαρύτερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου.

Ἐν καιρῷ χειμῶνος συνέπλεόν τινες μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των σφοδρὰ δὲ συνέβη ἐν θαλάσῃ ἀνεμοζάλη καὶ τρικυμία· πάντες ἄρα ἤρχισαν νὰ ρίπτωσιν εἰς τὴν θάλασσαν τὰ βαρύτερα των πράγματα, ὅπως ἐλαφρώσωσι τὸ πλοῖον. Εἰς δὲ τῶν συμπλεόντων, ἀγροῖκος κατὰ τὸ φαινόμενον, λαβὼν διὰ χειρὸς τὴν γυναῖκά του, ἔρριψεν αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν, εἰπὼν ὅτι οὐδὲν ἄλλο πρᾶγμα οὐδὲ στοχάζεται οὔτε εὔρε βαρύτερον ἐκείνης.—Οἱ λόγοι οὗτοι, καθόσον μὲν ἀφορῶσιν εἰς γυναῖκα ἀπαιδευτον καὶ μωρὰν, εἶναι πάντοτε τοσοῦτον ἀληθεῖς καὶ βέβαιαι κατὰ δυστυχίαν, ὥστε εἶναι τῶντι ἀξιολύπητοι, ὅσοι εἶναι ἠναγκασμένοι ὑπὸ τῆς σκληρᾶς μοίρας των νὰ συζῶσι μετὰ τοιούτων ἀθλίων ἐκτρωμάτων τῆς φύσεως. Ἐξεναντίας ὁμως γυνὴ πεπαιδευμένη καὶ φρόνιμος, καθιστάμενη ἢ χαρὰ καὶ ἢ ἀγαλλίασις τοῦ συζύγου τῆς, οὐχὶ μόνον δὲν εἶναι βάρος εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀνακουφίζει μάλιστα ἀπὸ ἄλλα ἀναπόφευκτα βάρη τῆς ζωῆς, καὶ συντελεῖ κυρίως εἰς τὴν εὐδαιμονίαν του. Εὐτυχῆς ἄρα ὁ ἔχων σύζυγον τοιαύτην γυναῖκα· εἶναι πολυτιμότερα ἀπὸ χρυσίον καὶ ἀπὸ ἀδάμαντας.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΙ ΚΕΝΤΗΜΑΤΩΝ.

1. Κόσμημα περικυκλούν τράπεζαν προωρισμένην εἰς ὑποστήριξιν κλωδίου. Τὸ κόσμημα τοῦτο γίνεται ἐξ ἐριούχου φαιῶ· τὸ σχέδιον ἐκτελεῖται ὑπὸ διαφόρων χρωμάτων μετὰξὺ φαιῶς, αἱ γλῶσσαι περιβράζονται ὑπὸ σειρητίου φαιῶ, τὰ ἀραβουργήματα (τὸ εἶδος τοῦ κοσμηματος) καὶ τὰ πτηνὰ γίνονται δι' ἀλυσσοβελονιάς (κασινάκι). Οἱ ἐντὸς τοῦ γύρου ἀστέρικοι γίνονται ἐξ ἐριούχου πολλῶν καὶ διαφόρων χρωμάτων. Τὸ κόσμημα τοῦτο δύναται νὰ χρησιμεύσῃ καὶ εἰς στολισμὸν ἐστιῶν, παραπετασμάτων κλπ.
- 2—3. Σχέδια δι' ἄκρας λαιμοδετιῶν κεντώμενα δι' ἀναιβατοῦ.
4. Χειρόμακτρον διὰ πρόγευμα ἐπὶ ὑφάσματος λινοῦ ἢ πικιῆ λευκοῦ ἢ λευκοφαίου· τὸ σχέδιον ἐκτελεῖται διὰ ῥωσσικῆς βελονιάς καὶ γαϊτανίου· αἱ καραβίδες κεντῶνται διὰ κλωστῆς ἐρυθρᾶς.
5. Γωνία μανδυλίου δι' ἀναιβατοῦ κεντωμένη.
- 6—9. Κοσμήματα δι' ἄκρας μανδυλίων κεντώμενα διὰ τρυπητοῦ κεντήματος καὶ ῥωσσικῆς βελονιάς.
- 10—12. Γῦρος διὰ διάφορα λευκὰ ἐνδύματα, δι' ἀναιβατοῦ καὶ τρυπητοῦ κεντώμενα.
- 13—20. Κοσμήματα διάμεσα διὰ ῥωσσικῆς βελονιάς καὶ τρυπητοῦ κεντήματος.
- 21—22. Ἀραβουργήματα διὰ κόσμησιν φορεμάτων, ἐπανωφοριῶν κλπ. κατασκευαζόμενα δι' ἐπιβράφης ὑφάσματος οἰουδήπατε χρώματος, καὶ χανδρῶν.
- 23—33. Κοσμήματα διάφορα διὰ γωνίας μανδυλίων, μικρῶν παραπετασμάτων, ἄκρας λαιμοδετιῶν, μανικοτραχήλων κλπ. δι' ἀναιβατοῦ καὶ ῥωσσικῆς βελονιάς.
- 34—35. Κοσμήματα διάμεσα δι' ἀναιβατοῦ καὶ ῥωσσικῆς βελονιάς.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΙΧΝΑΡΙΩΝ.

Φόρεμα καλούμενον *Princesse* (ἡγεμονικόν) διὰ κοράσια 4—6 ἐτῶν (α).

1	Ἐμπρόσθιον	} . — . — . — . —
2	Μικρὸν πλάγιον	
3	Φύλλον τοῦ ὀπισθίου	}
4	Πρῶτον μικρὸν πλάγιον	
5	Δεύτερον μικρὸν πλάγιον	
6	Ἡμισυ τῆς ῥάχιως	
7	Χεῖρῖς	

(α) Τὸ φόρεμα τοῦτο γινόμενον ἐκ παντὸς ὑφάσματος φθινοπωρινοῦ καὶ χειμερινοῦ, ἔχει ὡς κόσμημα κρίκους, ἐκ τοῦ ἰδίου μὲ τὸ φόρεμα ὑφάσματος, περικυκλουμένους ἀπὸ σειρήτιον μάλλινον ἐλικοειδές· τὸ ἐσωτερικὸν τῶν κρίκων πληροῦται ὑφάσματος διαφόρου χρωματισμοῦ. Ἐπιθέσωμεν τὸ φόρεμα ἐκ χονδροῦ μαλλίνου ὑφάσματος λευκοφαίου. Οἱ κρίκοι θὰ περικυκλωθῶν ἀπὸ σειρήτιον μάλλινον μαῦρον, καὶ θὰ πληρωθῶν κασμηρίου κυανοῦ, ἢ ἐρυθροῦ, ἢ ἐν περιπτώσει πένθους λευκοφαίου ἰοχρόου. Εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος τοῦ κομοῦ πρὸς τὸ μέσον εὐρίσκειται ρόγκος (*coquarde*) μὲ δύο κρεμαζμένας ταινίας ἐκ τοῦ αὐτοῦ μὲ τὸ φόρεμα ὑφάσματος, καὶ κοσμημένους μὲ τὸ αὐτὸ σειρήτιον· τὸ φόρεμα κλείει ἔμπροσθεν διὰ κομποθηλειῶν καὶ κομβίων, κεκαλυμμένων ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος τοῦ πληροῦντος τοὺς κρίκους.

Κόπτομεν δύο τεμάχια ἑκάστον κατὰ τὰ ὑπ' ἀριθ. 1—5 σχήματα ἀφίνουσαι ἐπὶ τῶν ἐμπροσθίων ἄκρων τὸ ἀναγκαῖον ὑφασμα δι' ἐν στρώφωμα 3 ἑκατοστομέτρων, καὶ εἰς τὰ κατώτατα ἄκρα ἔλων τῶν τεμαχίων περίσσευμα 4 ἑκατοστομέτρων διὰ τὸ στρώφωμα· κόπτομεν τὴν ῥάχιν ὀλόκληρον, κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 6 σχῆμα τὸ ὁποῖον παριστάνει μόνον τὸ ἡμισυ καὶ τὴν χειρίδα κατὰ τὸ ὑπ' ἀριθ. 7 σχῆμα. Κατασκευάζομεν τὸ ἐμπρόσθιον στρώφωμα κατόπιν τῆς κομποθηλίας καὶ τέλος θέτομεν τὰ κομβία ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ μέρους. Ἐνόμομεν ὀπισθεν τὰ δύο τεμάχια τοῦ ὀπισθίου τοῦ φορέματος, κατόπιν ἔλα τὰ τεμάχια, ἐφαρμοζομένων τῶν ὁμοειδῶν ἀριθμῶν· ἐπιβράζομεν ταῖς ῥαφαῖς (εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μέρος) σειρήτιον μάλλινον ἐλικοειδές. Ράπτουσαι τὸ κάτω στρώφωμα, ὅπερ ἔχει 4 ἑκατοστομέτρων πλάτος, ἀφίνουμεν εἰς τινα μέση κατὰ τὴν σχηματισμὸν τῶν φύλλων μικροτάτας σούφρας. Ἐκτελοῦμεν τὸ κόσμημα κατὰ τὸ ὑπόδειγμα. Ἐν εἶδει ζύγης ῥάπτομεν ὑπὸ τὸ ἐμπρόσθιον κόσμημα ἐφ' ἑκάστου πλαγίου τοῦ φορέματος ταινίαν ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος ἔχουσαν 3 ἑκατοστομέτρων πλάτος περιεβράμμενην διὰ σειρητίου· αἱ δύο αὗται ταινίαι ἐνώγονται ὀπισθεν, εἰς τὸ μέσον, δι' ἐγὸς γλωσσίδιου, ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος ἐβράμμενου ἐπὶ τοῦ φορέματος.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Αἱ συνδρομαὶ θεωροῦνται υποχρεωτικαὶ δι' ὅλον τὸ ἔτος. Αἱ δ' ἐγγραφόμεναι συνδρομήτριαι μετὰ τὸν Ἰανουάριον θέλουσι λαμβάνει καὶ τὰ προηγούμενα φυλλάδια, προκαταβάλλουσαι τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν.

Αἱ μεταβάλλουσαι κατοικίαν ὀφείλουσι νὰ εἰδοποιῶσι τὴν Διεύθυνσιν τῆς Θεολογίας ἐγκαίρως, ἥτις ἄλλως εἶναι ἀνεύθυνος διὰ τὴν ἀπώλειαν οἰουδήποτε φυλλάδιου.

Αἱ συνδρομαὶ γίνονται ἐν Ἀθήναις, ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῇ Τουρκίᾳ παρὰ τοῖς Βιβλιοπώλαις.

Αἱ συνδρομαὶ ἐν μὲν τῇ Ἑλλάδι προπληρόνονται καθ' ἑξαμηνίαν, ἐν δὲ τῇ Τουρκίᾳ κατ' ἔτος.

Ἐτησία συνδρομὴ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Πειραιεῖ	δραχ.	12
Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις	»	13
Ἐν Τουρκίᾳ	»	15
Ἐν ταῖς Ἡγεμονίαις	»	20
Ἐν Ἰταλίᾳ	»	18
Ἐν Γαλλίᾳ	Φράγκα	20
Ἐν Ἀγγλίᾳ	»	20
Ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς χώραις ἀναλόγως τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν.		

Αἱ βουλόμεναι νὰ γίνωσι συνδρομήτριαι, κατοικοῦσαι δὲ εἰς πόλεις ἐνθα δὲν ὑπάρχουσι βιβλιοπωλεῖα, ἄς ἀπευθύνωνται πρὸς με, συνοδεύουσαι τὴν ἐπιστολὴν των μετὰ τῆς ἐτησίας αὐτῶν συνδρομῆς, καὶ θέλουσι λάβει διὰ πρώτης εὐκαιρίας τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδεδομένα φυλλάδια καὶ τὴν ἀπόδειξιν τῆς πληρωμῆς.

Οὐδεμίᾳ δὲ συνδρομῇ πληρόνεται ἄνευ ἐντύπου ἀποδείξεώς μου υπογεγραμμῆς ἰδιοχείρως.

ΘΑΛΕΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΦΥΛΟΥ,

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΜΕΤΑ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ

ΥΠΟ

ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 6'.

« Ὅσοις (ἔθνεσι) τὰ κατὰ γυναῖκας φαῦλα,
» κατὰ τὸ ἡμῖν οὐκ εὐδαιμονοῦσιν· αἱ μὲν γὰρ
» γυναῖκες ἡμῖν μέρος τῶν ἐλευθέρων. »
(Ἀριστοτέλης.)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

1. Ἔρως, Ζηλοτυπία καὶ Φιλία.— 2. Ἐπιστολὴ Ζ'. Θεαργηλίας πρὸς Ρωξάνην.— 3. Ἡ νῆσος Νοβενβέρθ καὶ τὰ ἐρείπια τοῦ πύργου τοῦ Ἰπποῦ τοῦ Ρολάνδου.— 4. Ἀνάκδοτα.— 5. Εἰσηγήσεις τῶν ἐν τῷ Παραρτήματι κεντημάτων καὶ ἰχθυείων.

ΔΟΗΝΗΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΔΓΓ. ΚΑΝΑΡΙΩΤΟΥ.

||

ΟΔΟΣ ΧΡΥΣΟΘΗΛΑΙΩΤΙΣΣΗΣ,
ΑΡΙΘ. 14.

1867.